

Brüssel, 15.3.2017
COM(2017) 195 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**ELi narkostrategia 2013–2020 ja ELi narkootikumidealase tegevuskava 2013–2016
rakendamise hindamine: jätkuv vajadus ELi narkootikumidealase tegevuskava järele
aastateks 2017–2020**

{SWD(2017) 95 final}

I. ELi narkootikumidealase tegevuskava hindamine ja vajadus tegevuskava järele aastateks 2017–2020

ELi narkostrategias 2013–2020¹ ja esimeses narkootikumidealases tegevuskavas aastateks 2013–2016² on sätestatud ELi uimastipoliitika raamistik ja prioriteedid. Strateegiaga on ette nähtud ühine tõendus põhine raamistik uimastite vastu võitlemiseks ELis ja mujal ning see põhineb viie sambaga struktuuril:

- kaks peamist poliitikavaldkonda:
 - a) narkootikumide nõudluse vähendamine ja
 - b) narkootikumide pakkumise vähendamine;
- ning kolm valdkondadevahelist küsimust:
 - koordineerimine,
 - rahvusvaheline koostöö ning
 - teadusuuringud, teave, seire ja hindamine.

Narkostrategia kohaselt peab komisjon „algatama 2016. aastaks strateegia välise vahehindamise, et valmistada ette teist tegevuskava ajavahemikuks 2017–2020“. Euroopa julgeoleku tegevuskavas³ on ette nähtud, et komisjon hindab 2013.–2016. aasta tegevuskava rakendamisel tehtud edusamme ning otsustab selle põhjal, kas esitada uus tegevuskava aastateks 2017–2020.

Komisjon korraldas välistöövõtja⁴ abiga 2016. aasta aprillist novembrini strateegia vahehindamise ja tegevuskava lõpphindamise⁵. Kuna vahe- ja lõpphindamine on omavahel seotud ja täiendavad teineteist, on need esitatud ühe, kõikehõlmava hindamisena.

Käesolevas teatises on esitatud hindamise tulemused⁶ ning pakutud välja järgmised sammud. Arvestades hindamise üldiseid järeldusi, otsustas komisjon teha ettepaneku uue tegevuskava kohta ajavahemikuks 2017–2020. Toetudes hindamise tulemustele ja võttes arvesse asjaolu, et strateegiline raamistik ei muutu enne 2020. aastat, on kavandatud uus tegevuskava ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) ajakohastatud versioon hulga muudatustega. See kajastab hindamise neid järeldusi ja soovitusi, mida komisjon pidas asjakohasteks, ning hulka lisameetmeid, et käsitleda uusi ja esilekerkivaid prioriteete, mida eelmine tegevuskava piisavalt ei hõlmanud, kuid mis on olulised, arvestades probleeme, millega ELi liikmesriigid praegu silmitsi seisavad. Komisjoni narkootikumidealase tegevuskava kavand aastateks 2017–2020 on esitatud lisas⁷.

¹ ELT C 402, 29.12.2012, lk 1.

² ELT C 351, 30.11.2013, lk 1.

³ COM(2015) 185.

⁴ Konsortsium, mille moodustasid Ernst & Young ja RAND Europe.

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/work-in-progress/initiatives/984ws_intro_en.htm

⁶ Käesolevale teatisele on lisatud ülevaade hindamise tulemustest komisjoni talituste töödokumendina – SWD (2017)95.

⁷ Käesoleva teatise eesmärk ei ole ajakohastada ELi narkostrategiat, mis kehtib kuni 2020. aastani. Komisjon on seisukohal, et uue tegevuskava kavandis esitatud muudatused on kooskõlas praeguse strateegiaga.

II. Taust

Narkootikumide turg on kõikidest kuritegelikest turgudest kõige dünaamilisem, nagu on kinnitatud ka Euroopa julgeoleku tegevuskavas. Hinnangute kohaselt kulutavad ELi kodanikud narkootikumidele rohkem kui 24 miljardit eurot aastas⁸. Uimastisõltuvuse sotsiaalsed ja inimkulud on väga suured ning see tekitab rahvatervise (narkomaania ennetamine, tervishoid ja ravi), avaliku turvalisuse, keskkonna ja tööviljakusega seotud kulusid⁹.

Kui rääkida narkootikumide nõudlusest, siis narkootikumide kasutamine on endiselt üks pikaajalisemaid ohte meie ühiskonnale, mis mõjutab kas otseselt või kaudselt miljonite inimeste elu. Vähemalt 83,2 miljonit eurooplast on vastanud, et nad on kasutanud vähemalt korra elu jooksul kanepit, 17,1 ja 12 miljonit inimest on proovinud vastavalt kokaiini ja amfetamiini. Lisaks on 1,3 miljonit täiskasvanut kõrge riskitasemega opioiditarbijad. Registreeritud kõrge riskitasemega opioidide kasutamise levimus on stabiliseerunud ja mõnes riigis vähenenud; nakkushaiguste levimus on üldiselt vähenenud alates 2013. aastast. Hinnanguliselt suri Euroopa Liidus 2014. aastal vähemalt 6 800 inimest üledoosi tagajärjel¹⁰. Uimastite tarvitamine on laialt levinud noorte hulgas (15–34 aastased); hinnanguliselt 17,8 miljonit noort täiskasvanut on viimasel aastal uimasteid tarvitanud. Narkootikumidega seotud surmajuhtumite arv on alates 2013. aastast kasvanud ja narkootikumide tarvitamise vähenemist ei ole täheldatud¹¹.

Kui rääkida narkootikumide pakkumisest, siis viimase nelja aasta jooksul on uued psühhoaktiivsed ained muutunud avatud turul ja/või interneti kaudu üha kättesaadavamaks ning see kujutab tõsist ohtu tervisele. Aastal 2015 avastati kokku 98 uut psühhoaktiivset ainet, mis tõstis jälgitavate uute ainete koguarvu üle 560; 70 % neist on avastatud viimase viie aasta jooksul. Narkootikumide registreeritud konfiskeerimiste arv ei ole aastatel 2013 ja 2014 võrreldes eelmise aastaga oluliselt muutunud, kuid konfiskeeritud narkootikumide kogumaht on suurenenud.

Mis puudutab koordineerimist, siis ELi tasandi mehhanismid, millest enamik on varasemad kui praegune strateegia, on tõhusad. Kõige olulisem koordineerimisasutus, Euroopa Liidu Nõukogu horisontaalne narkootikumide töörihm (HDG) on hinnangute kohaselt jälginud tulemuslikult tegevuskava rakendamist ja lihtsustanud dialoogi narkomaania kui nähtuse olukorra kohta Euroopas. On tõendeid tegevuse ajalise järjepidevuse ja jätkuvuse kohta eri eesistumisperioodidel. Lisaks teatasid kõik ELi liikmesriigid, et kodanikuühiskonna organisatsioonid osalesid nende riikliku uimastipoliitika koostamises, seires ja/või hindamises.

Rahvusvahelise koostöö valdkonnas on narkootikumidega seotud prioriteedid lisatud ELi välispoliitikasse ning kolmandatele riikidele ja piirkondadele suunatud strateegiatesse ja meetmetesse. Lisaks on viimastel aastatel paranenud ELi koostöö, et rääkida rahvusvahelistel foorumitel ühel häälel.

⁸ *ELi uimastiturgude aruanne 2016*, Europol ja EMCDDA.

⁹ *Euroopa narkoaruanne 2016*, EMCDDA.

¹⁰ See tähendab 2013. aasta näitaja suurenemist.

¹¹ Kõigi selles lõikes esitatud andmete allikas on *Euroopa narkoaruanne 2016*, EMCDDA.

Mis puudutab teavet, teadusuuringuid, seiret ja hindamist, siis viimasel viiel aastal on EL toetanud erinevate rahastamismehhanismide¹² abil mitut uurimisprojekti, mis käsitlevad uimastiprobleemi erinevaid aspekte ja sellega seotud valdkondi. Strateegia ja tegevuskava prioriteetide kajastamiseks teadusuuringutes on vaja teha järjekindlaid jõupingutusi. Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) uusi psühhoaktiivseid aineid käsitlev varajase hoiatamise süsteem annab tunnistust kohtuekspertiisi- ja toksikoloogiliste andmete ELi tasandil jagamise paranemisest viimaste aastate jooksul. See varajase hoiatamise meede võimaldab ELil teha põhjendatud ja kiireid otsuseid kahjulike ainete kohta.

III. Strateegia vahehindamise ja 2013.–2016. aasta tegevuskava lõpphindamise tulemused

Hindamine hõlmas aastaid 2013–2016 ja kõiki 28 liikmesriiki. Käsitleti nii strateegia ja tegevuskava sise- kui ka välismõõdet. Hindamine põhines ELi ja liikmesriikide narkoturgetes, suundumusi ja narkostrategiaid käsitlevate asjakohaste andmete ja dokumentide ulatuslikul analüüsil¹³. Hindamise tulemused hõlmavad nii ELi 2013.–2020. aasta narkostrategia vahehindamise kui ka ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) lõpphindamise tulemusi.

Üks hindamise peamisi probleeme oli asjaolu, et kõigist liikmesriikidest kogutud andmed ei olnud alati võrreldavad, samuti puudusid miinimummeetmed ja ajakohane statistika teatavate piirkondade kohta¹⁴. See on muutnud keeruliseks võimalike suundumuste ja arengute omistamise konkreetselt kas strateegiale või tegevuskavale ning nende suundumuste ja arengute hindamise. Seega on olnud raske analüüsida strateegia ja tegevuskava tõhusust, määrata kindlaks nende mõju suurust ja hinnata muutusi vastavalt strateegia või tegevuskava konkreetsetele eesmärkidele. Hindamises on kasutatud siiski mitut uurimismeetodit¹⁵ ja kõigist andmeallikatest saadud tulemusi on omavahel kombineeritud, mis on tõendite kaalukusele kaasa aidanud.

Hindamise käigus jõuti järeldusele, et strateegia ja tegevuskava täidavad endiselt oma eesmärgi, vastates uimastipoliitika nõudmistele ELi, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil. Kõik käsitletud valdkonnad on endiselt asjakohased, et tegeleda uimastiküsimuse kõigi aspektidega.

Hindamise käigus rakendati viit standardkriteeriumi: tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, asjakohasus ja ELi lisaväärtus.

A. Tulemuslikkus

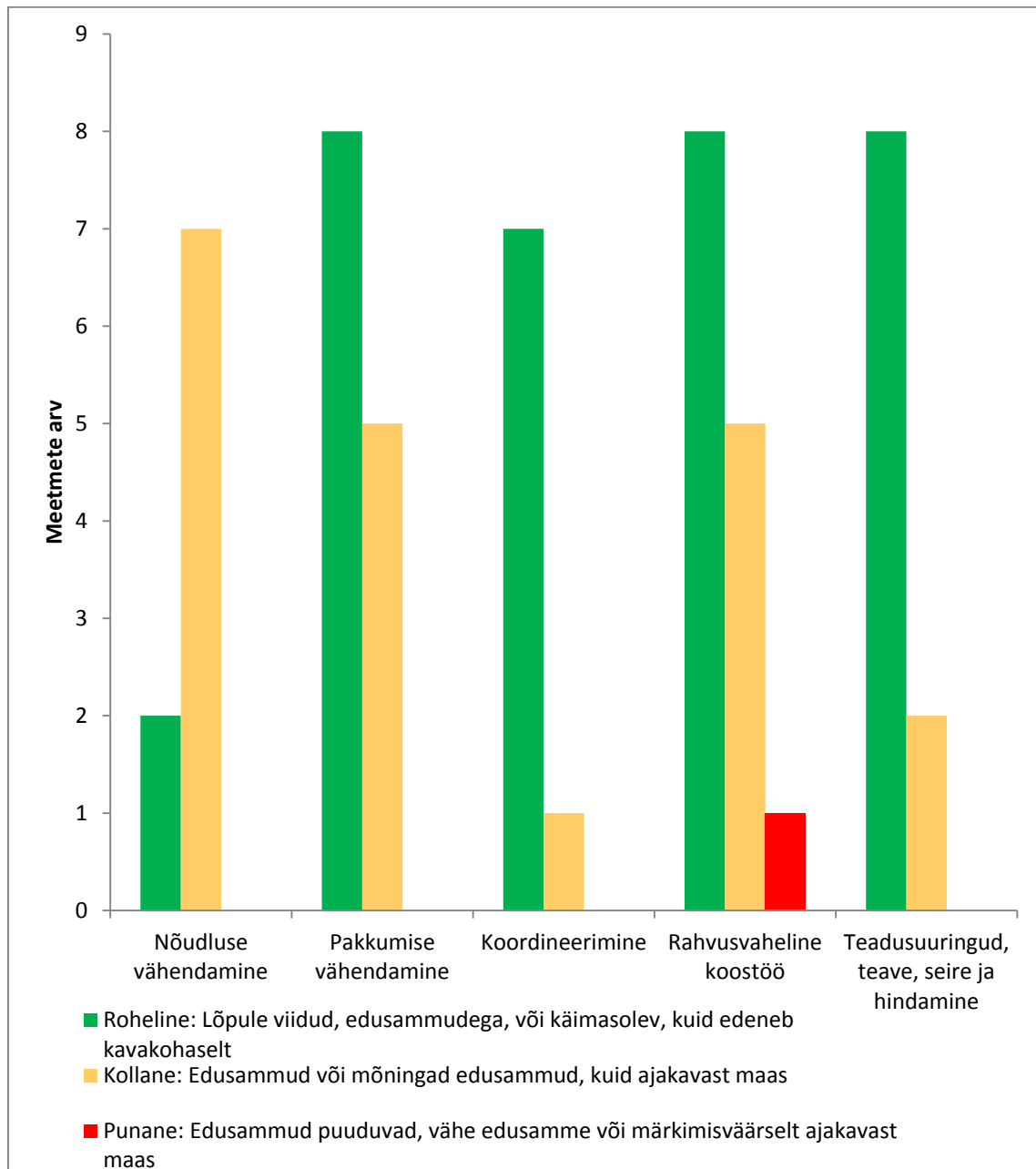
¹² Sealhulgas seitsmes raamprogramm, programm „Horisont 2020“ ja tervisevaldkonna tegevusprogramm aastateks 2014–2020.

¹³ Toimus enam kui 90 intervjuud kõigi ELi liikmesriikide, Euroopa institutsioonide, ametite, kolmandate riikide ja muude sisusrühmade esindajatega; korraldati Euroopa välisestistuse (EEAS) kolmandate riikide esindajate veebiküsitlus; peeti veebipõhine avaliku arutelu ja ümarlauaarutelu kodanikuühiskonna uimastifoorumi esindajatega.

¹⁴ See tuleneb asjaolust, et kõik liikmesriigid ei esita andmeid kõigi meetmete kohta, eri näitajad hõlmavad eri ajavahemikke, osa näitajaid põhineb registritel või uuringutel ja on mõõdetav, samas kui teine osa tugineb eksperdiarvamustele või kvalitatiivsetele hinnangutele.

¹⁵ Intervjuud, uuringud, dokumendiuring, avalik arutelu, ümarlauaarutelud.

Tulemuslikkuse hindamise esimese sammuna vaadeldi tegevuskava kõigi 54 meetme rakendamise määra ning nende mõju. Allpool esitatud graafikus antakse ülevaade tegevuskava edusammudest kõigi viie samba puhul.

Hindamise tulemused näitavad, et ELi narkostrategia ja tegevuskava rakendamine on olnud kõigi viie samba puhul eri määral tulemuslik.

Enamik meetmetest on rakendatud – 53 % meetmetest on lõpule viidud või edenevad kavakohaselt, samas kui 47 % meetmete puhul on tehtud mõningaid edusamme, kuid nende rakendamine on ajakavast maas – ning tegevuskava 15 konkreetse eesmärgi puhul on saavutatud märkimisväärset edu.

Narkootikumide nõudluse vähendamise valdkonnas on viivitused seotud narkootikumide tarvitamise ennetamise ja nende esmakordse tarvitamise edasilükkamise ning

narkomaaniaravi ja rehabilitatsiooni tulemuslikkuse suurendamise eesmärkidega. Eesmärk kaasata narkootikumide nõudluse vähendamisse koordineeritud, parimatel tavadel põhinevad ja kvaliteetsed lähenemisviisid, edeneb kavakohaselt.

Narkootikumide pakkumise vähendamise valdkonnas on ajakavast maas eesmärgid edendada õiguskaitseasutuste vahelist koostööd ja nende tegevuse koordineerimist ning edendada tulemuslikku õigusalast koostööd ja seadusloomet, samas kui eesmärk reageerida tõhusalt ebaseaduslike narkootikumidega seotud tegevuse praegustele ja uutele suundumustele sai hinnangu „edeneb kavakohaselt“.

Koordineerimise valdkonnas anti hinnang „edeneb kavakohaselt“ eesmärkidele tagada uimastipoliitika tulemuslik koordineerimine riiklikul tasandil ja tagada kodanikuühiskonna osalemine uimastipoliitikas.

Rahvusvaheliste suhete valdkonnas on ajakavast maas eesmärk integreerida ELi narkostrategia üldisesse välispoliitika raamistikku, ent kavakohaselt edenevad eesmärgid parandada ELi lähenemisviisi sidusust ja nähtavust ÜROs ning toetada ühinevate riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide tegevust ELi narkootikumidealase *acquis*'ga kohanemisel ja selle ülevõtmisel.

Teabe, teadusuuringute, seire ja hindamise valdkonnas on vaja teha täiendavaid edusamme, et tagada piisavad investeeringud teadusuuringutesse, andmete kogumisse, seiresse, hindamisse ja teabevahetusse ning et tõhustada seire, teadusuuringute ja hindamiste tulemuste levitamist ELi ja riikide tasandil. Edukalt on jätkatud võrgustumist ja koostööd ning arendatud suutlikkust ELi teabeinfrastruktuuris, mis hõlmab narkootikumidega (eeskätt ebaseaduslike narkootikumidega) seotud teavet, teadusuuringuid, seiret ja hindamist.

B. Tõhusus

Kuna puudub põhjalik ja ajakohane ülevaade uimastitega seotud kulutustest, saadi hindamise tulemusena tõendeid selle kohta, mil määral eraldati ELi ja liikmesriikide tasandil piisavalt finantsvahendeid.

Hindamine ei võimaldanud teha järeldusi sekkumise tõhususe kohta, kuna puuduvad ühtlustatud kvantitatiivsed andmed asjakohaste meetmete kulutuste ja nendega seotud kasu kohta kõigis ELi liikmesriikides. Siiski õnnestus narkostrategia ja tegevuskavaga kehtestada ühine üleliiduline raamistik, nagu on selgitatud allpool lõigus „ELi lisaväärtus“. Kuna puudub põhjalik ja ajakohane ülevaade uimastitega seotud kulutustest, saadi hindamise tulemusena tõendeid selle kohta, kas rahaliste vahendite jaotus ELi ja liikmesriikide tasandil oli piisav. Üldiselt olid sidusrühmad seisukohal, et ressursid on ELi strateegia ja tegevuskava jaoks piisavad, eelkõige seoses narkootikumide nõudluse ja pakkumisega.

C. Sidusus

Leiti, et strateegia ja tegevuskava prioriteedid ja meetmed on kooskõlas suurema osa ELi teiste asjakohaste poliitikapõhimõtete ja strateegiatega, näiteks Euroopa julgeoleku tegevuskava ja Euroopa arengukonsensusega¹⁶, samas kui koostöötet ELi

¹⁶ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus“, ELT C/46/1, 24.2.2006.

tervisestrateegiaga¹⁷ tuleb suurendada. Näiteks osutab hindamine asjaolule, et ELi tervisestrateegias välja toodud probleeme, mis kaasnevad Euroopa rahvastiku vananemisega, või uue tehnoloogia võimalikku mõju ennetamise valdkonnas ei ole siin kajastatud.

D. Asjakohasus

Hindamine näitas, et sidusrühmade hinnangul olid strateegia ja tegevuskava sama asjakohased kui nende vastuvõtmise ajal. Viie sambaga struktuur vastab jätkuvalt suuremale osale praeguse uimastipoliitika nõudmistest EL ja riikide tasandil. Kõik strateegias ja 2013.–2016. aasta tegevuskavas käsitletud valdkonnad on endiselt asjakohased, et tegeleda uimastiküsimuse kõigi aspektidega.

E. ELi lisaväärtus

Strateegia ja tegevuskava on andnud lisaväärtust liikmesriikidele (ja valitsusvälistele osalejatele) ja nende strateegiatele, luues kogu ELi hõlmava ühise raamistiku ja institutsionaliseerides uimastipoliitika suhtes konsensuse otsimise protsessi.

Kumbki neist ei kehtesta ELi liikmesriikidele õiguslikke kohustusi, kuid hindamises leiti, et nad on edukalt suunanud kollektiivset tegutsemist uimastitevastase võitluse valdkonnas nii ELis kui ka rahvusvahelisel tasandil ning edendanud ühist mudelit, mis määratleb prioriteedid, eemärgid, meetmed ja näitajad tulemuslikkuse mõõtmiseks.

Hindamisel leiti samuti, et ELi lisaväärtus ilmneb selgemalt nõudluse vähendamise meetmete ja esilekerkivate probleemide puhul. Rahvusvahelise arengukoostöö puhul tunnistasid liikmesriigid lisaväärtust, mis saadakse, kui ELi tasandil on kollektiivselt kindlaks määratud ühine strateegiline raamistik.

ELi hääli rahvusvahelistel foorumitel ja rahvusvahelistes suhetes on saanud juurde kõlapinda. See pakub kandidaatriikidele olulisi suuniseid ja moodustab raamistiku kahepoolseks koostööks kolmandate riikidega.

F. Kokkuvõte

Üldiselt kinnitas hindamine kõigi sidusrühmade ulatuslikku toetust uuele tegevuskavale aastateks 2017–2020. Sidusrühmade hinnangul on vaja jätkata iga eesmärgiga seotud konkreetsete prioriteetide ja meetmete sätestamist, määrata kindlaks vastutus ning sõnastada konkreetsete ja mõõdetavad näitajad. Strateegia laiaulatuslikkus võimaldab sidusrühmadel prioriteete selle elutsükli vältel täpsustada, säilitades samal ajal piisava ühtsuse. Lisaks toetasid sidusrühmad 2013.–2016. aasta tegevuskava ajakohastamist, et kajastada uusi arengusuundumusi ja esilekerkivaid küsimusi.

Hindamise käigus leiti, et osa meetmeid on vaja tugevdada või lisada, et pidada sammu muutuvate probleemidega ja suurendada koostööd teiste ELi poliitikavaldkondadega, näiteks ELi tervisestrateegiaga. Samuti on vaja rohkem keskenduda probleemile, mis on seotud uue kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisega narkootikumide tootmisel ja nendega kauplemisel, ning interneti rollile narkomaania ennetamise juures. Hindamine näitas, et paljud

¹⁷ KOM (2007) 630 (lõplik) ja 2007. aastal kindlaks määratud eesmärgid jäävad kehtima ka järgmisel aastakümnel strateegia „Euroopa 2020“ raames. Lisaks on kolmandas terviseprogrammis (2014–2020) osutatud samasugustele probleemidele.

sidusrühmad osutasid arutelu puudumisele kanepipoliitika viimaste arengute üle ning see oli üks kõige sagedamini tõstatatud küsimusi, kui uuriti, kas on teemasid, mida strateegias ei käsitleta.

Hindamine näitab ka, et ohu ja kahju vähendamise meetmete rakendamist ja nendele juurdepääsu eri liikmesriikides oleks veel võimalik parandada ning et kodanikuühiskonna sidusrühmad on väljendanud muret nende meetmete ulatuse ja kvaliteedi pärast.

Lõpuks leiti hindamise käigus, et tulevane tegevuskava peaks jätkuvalt hõlmama meetmeid uute psühhoaktiivsete ainete jälgimiseks ning nende nõudluse ja pakkumise ja nende kasutamisega seotud kahju vähendamiseks.

IV. Uue tegevuskava kavand aastateks 2017–2020: mis on uus ja mida on ajakohastatud?

Toetudes hindamise tulemustele ja soovitudele, esitab komisjon narkootikumidealase tegevuskava kavandi aastateks 2017–2020, kattes nii aastani 2020. kehtiva ELi narkostrategia järelejäänud aastad. Toetudes hindamise tulemustele, säilitab tegevuskava kavand olemasolevad meetmed tervist ja turvalisust endiselt ohustavate probleemide lahendamiseks ja tugevdab neid. See sisaldab ka uusi meetmeid, et kajastada pärast 2013. aastat toimunud arengut ja tegeleda uute väljakutsetega, mida varasem tegevuskava ei hõlmanud. Osa uutest meetmetest, näiteks need, mis käsitlevad uue tehnoloogia kasutamist ennetuseks, või kanepipoliitika mudelitega seotud arengusuundumuste põhjalik analüüs, põhinevad hindamise tulemustel. Teised meetmed tulenevad muudest allikatest, näiteks ELi uimastiturgude aruanne, ELi tasandil toimuv poliitiline areng, eelkõige seoses Euroopa julgeoleku tegevuskavaga, ja kodanikuühiskonna panus. Nende meetmete hulka kuuluvad:

- tõendite kogumine võimalike seoste kohta uimastikaubanduse ja
 - terroristlike rühmituste või terroristliku tegevuse rahastamise,
 - rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ning
 - inimkaubanduse vahel;
- haavatavate rühmade selgesõnaline kaasamine narkootikumide nõudluse vähendamise meetmetesse.

Allpool on esitatud ülevaade strateegia viie samba uutest meetmetest ja ajakohastustest.

A. Narkootikumide nõudluse vähendamine

- Suurendatakse uue tegevuskava ning ELi tervisstrateegia koostoimet, eelkõige seoses **info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamisega ennetaval eesmärgil**. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamine on keskse tähtsusega eelkõige laste ja noorte teadlikkuse suurendamiseks narkootikumide tarvitamise ohtudest ja tagajärgedest¹⁸.
- Arvesse on võetud horisontaalse narkootikumide töörühma (HDG) viimasel ajal tehtud tööd **retsepti alusel müüdivate opioidide ja muude psühhoaktiivsete ravimite väärkasutamise valdkonnas**¹⁹.

¹⁸ Lisatud on uus 3. meede ja 4. meedet on ajakohastatud.

¹⁹ 5. meedet on ajakohastatud. Selles viidatakse nüüd mõistele „psühhoaktiivsete ravimite väärkasutamine“, mis hõlmab igat liiki psühhoaktiivseid / sõltuvust tekitavaid aineid, mida kasutatakse raviks, kõiki kesknärvisüsteemi mõjutavaid ravimeid ja opioide ning opioid-asendusravimise kasutatavaid ravimeid.

- Arvestades rahvastiku vananemist ELis, tuleb tegeleda **vananevate narkomaanide** probleemiga, nagu on esile toodud ka ELi tervisestrateegias²⁰.
- Käsitletakse **narkootikumide tarvitamist haavatavates kogukondades**, täpsustades 2013.–2016. aasta tegevuskava sihipäraseid meetmeid²¹.
- Uimastipoliitika tõhusaks rakendamiseks, muu hulgas vanglates, on tähtis **pöörata suuremat tähelepanu ohu ja kahju vähendamise** meetmetele, mille eesmärk on vähendada uimastite kuritarvitamise kahjulikku mõju tervisele ja ühiskonnale²².
- Rakendatakse nõukogu 2015. aasta järeldusi²³ **narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuete** kohta Euroopa Liidus²⁴ ja jälgitakse nende rakendamist.

B. Narkootikumide pakkumise vähendamine

- Vaja on pöörata rohkem tähelepanu õigusalasemale koostööle ELi tasandil narkootikumidega seotud juhtumite puhul. Et saada parem ülevaade narkootikumide pakkumise vähendamiseks tehtud jõupingutuste mõjust, jätkavad Europol, Eurojust ja Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus **näitajate kogumist ja andmekogumise täiendamist** võimaluse korral kvalitatiivse ja kontekstilise teabega²⁵.
- Jätkata tuleks nõukogu 2013. aasta järeldustega **narkootikumide pakkumise kontrollimise** parandamise kohta Euroopa Liidus²⁶ vastu võetud põhinäitajate rakendamist. Välja on töötatud seitse näitajat ja tegevuskava nende rakendamiseks. Täielik andmete kogumine suurema osa näitajate kohta juba käib või algab 2017. aastal²⁷.
- **Uusi psühhoaktiivseid aineid** käsitlev õiguspakett tuleks kiiresti vastu võtta ja seda rakendada hakata; samuti on järgmistel aastatel vaja jälgida uute õiguslike meetmete mõju²⁸.
- Rakendada²⁹ tuleks **narkootikumide lähteaineid** käsitlevaid ELi õigusakte, mida tugevdati 2013. aastal, kui võeti vastu kahe määruse³⁰ olulised muudatused.
- Rohkem tähelepanu tuleks pöörata **narkootikumide tarvitavate õigusrikkujate alternatiivsetele karistustele**. Kõigis liikmesriikides on olemas vähemalt üks alternatiivne karistus ja enamikus liikmesriikides on neid rohkem kui üks³¹. Kõige

²⁰ 6. ja 7. meedet on ajakohastatud.

²¹ 2. eesmärki, mitut narkootikumide nõudluse vähendamise samba alla kuuluvat meedet ning 48. meedet on muudetud, et võtta arvesse sellist arengut. Sellega seoses tehti ettepanek uurida koostoime võimalusi Euroopa solidaarsuskorpusega.

²² 8. ja 9. meedet on tugevdatud, et kajastada ELi seisukohtasid ÜRO Peaassamblee erakorralisel istungjärgul.

²³ Nõukogu järeldused ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) rakendamise kohta seoses narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuetega Euroopa Liidus (dokument 11985/15).

²⁴ 10. meedet on ajakohastatud.

²⁵ 11. meedet on ajakohastatud.

²⁶ Nõukogu järeldused narkootikumide pakkumise kontrollimise parandamise kohta Euroopa Liidus, 15. november 2013.

²⁷ 17. meedet on ajakohastatud.

²⁸ 19. meedet on ajakohastatud.

²⁹ 20. meedet on vastavalt muudetud.

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta (ELT L 47, 18.2.2004, lk 1–10) ja nõukogu määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad (ELT L 22, 26.1.2005, lk 1–10).

³¹ *Uuring sunnimeetmete asjakohaste alternatiivide kohta vastuseks narkoalaste seaduste rikkumistele ja kuritegudele*, mai 2016, Euroopa Komisjoni tellimisel.

laialdasemalt levinud on narkomaaniaravi ja tingimisi karistus narkomaaniaravi võimalusega³².

- Rohkem tuleb keskenduda **IKT kasutamise probleemile narkootikumide tootmisel ja nendega kauplemisel**³³ – sellisele tulemusele jõuti ka komisjoni poolt 2016. aasta juunis ELi interneti foorumi raames korraldatud eksperdikohtumisel³⁴.

C. Koordineerimine

- **Suurem sidusus ja koordineerimine** nõukogu teiste töörühmadega aitaks horisontaalsel narkootikumide töörühmal täita oma rolli strateegia rakendamise järelevalves ning tagada sidusus nõudluse ja pakkumise vähendamise meetmete vahel ning leida nendevahelist koostoimet³⁵.
- Horisontaalse narkootikumide töörühma koosolekutel tuleks pöörata rohkem tähelepanu ja pühendada rohkem aega **tegevuskava rakendamise** arutamisele³⁶.
- Nagu EL on üleilmsetel foorumitel soovitanud, tuleks otsida **lisavõimalusi, et suurendada kodanikuühiskonna osalust** uimastipoliitika väljatöötamisel, rakendamisel, järelevalvel ja hindamisel nii ELi kui ka riiklikul tasandil³⁷.

D. Rahvusvaheline koostöö

- Hindamise käigus leiti, et on võimalik suurendada **ELi delegatsioonide suutlikkust** tegeleda uimastitega seotud küsimustega ning luua piirkondlikul tasandil omavahelisi kontakte³⁸.
- Rohkem tuleks keskenduda võitlusele **ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise vastu ja alternatiivsete arengumeetmete edendamisele**³⁹.
- Et käsitleda asjakohaselt selliseid probleeme nagu narkootikumidega seotud kohtuvälised hukkamised ja surmanuhtlus, peaks EL uurima võimalusi **teha koostööd kolmandate riikidega alati, kui päevakorra kerkivad tõsised narkootikumidega seotud küsimused**⁴⁰.

³² 22. meedet on ajakohastatud.

³³ 23. meedet on ajakohastatud. Probleemid on tingitud sellistest teguritest nagu turvaline krüpteerimine ja veebimajutus, liikumine allapoole süvaveebisaitidele ja/või pimeveebi; uute makseviiside (näiteks bitcoin) esilekerkimine; ning uimastite üha kasvav reklaamimine ja teabevahetus sotsiaalmeedias. Erilist tähelepanu on pööratud retseptiravimite ja uute psühhoaktiivsete ainete internetimüügile.

³⁴ Ekspertide kohtumise „Internet ja uimastid“ aruanne, juuni 2016.

³⁵ 24. meedet on muudetud, et lisada hindamises esitatud soovitus võimaldada praeguseid nõukogu horisontaalse narkootikumide töörühma ja sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee vahelisi koordineerimismehhanisme läbi vaadata. Lisaks käsitletakse muudetud 24. ja 28. meetmes ka vajadust parandada koordineerimist horisontaalse narkootikumide töörühma ja nõukogu temaatiliste töörühmade (näiteks ÜRO töörühm ja inimõiguste töörühm) vahel. See aitaks suurendada sünergiat ja koostööd rahvusvaheliste suhete valdkonnas, eelkõige seoses 2009. aasta ÜRO poliitilise avalduse ja tegevuskava (mis on suunatud integreeritud ja tasakaalustatud strateegia väljatöötamisele ülemaailmse narkoprobleemiga võitlemiseks) 2019. aasta läbivaatamisprotsessiga.

³⁶ 26. meedet on ajakohastatud.

³⁷ 31. meedet on ajakohastatud.

³⁸ 34. meedet on muudetud, et toetada täielikult ELi delegatsioonide rolli uimastipoliitika arengusuundumuste järelevalves kolmandates riikides ja nende kohta aruannete esitamisel komisjonile ja Euroopa välis teenistusele (EEAS).

³⁹ Endised 34. ja 35. meede on ühendatud 35. meetmeks, kuna neis käsitleti sarnaseid küsimusi: ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamine ja alternatiivsed arengumeetmed pakuvad endiselt huvi.

⁴⁰ 38. meedet on ajakohastatud; arvestades uuendatud diplomaatilisi suhteid, on Iraan lisatud nende riikide nimekirja, kellega EL püüab teha tihedamat koostööd ja pidada narkootikumidealaseid dialooge.

- Samuti on arvesse võetud hiljutist arengut **Dublini rühmas**⁴¹, mis püüab ajakohastada oma töömeetodeid⁴².
- Iga-aastase dialoogi korraldamist kolmandatele riikidele uimastitevastaseks võitluseks antud ELi ja liikmesriikide abi kohta ei pidanud asjaomased osalejad oluliseks – seega on see meede tegevuskava kavandist välja jäetud⁴³.
- Valitseb laialdane üksmeel, et strateegia ja tegevuskava olulisimaks lisaväärtuseks on asjaolu, et need võimaldavad ELil **rääkida ühel häälel** rahvusvahelistel foorumitel, nagu näitas valmistumine ÜRO Peaassamblee 2016. aasta erakorraliseks istungjärguks. Nüüd tuleb keskenduda ÜRO peaassamblee erakorralise istungjärgu otsuste rakendamisele ja valmistuda 2009. aasta ÜRO poliitilise avalduse ja tegevuskava (mis on suunatud integreeritud ja tasakaalustatud strateegia väljatöötamisele ülemaailmse narkoprobleemiga võitlemiseks) 2019. aasta läbivaatamisprotsessiks⁴⁴.

E. Teadusuuringud, teave, seire ja hindamine

- ELi rahastatud projektide **mõju mõõtmiseks** peaksid olema **selged näitajad**⁴⁵.
- Arvesse on võetud juba tehtud tööd poliitikapõhimõtete ja sekkumismeetmete **teadusliku hindamise edendamiseks** riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil⁴⁶.
- Kuna puuduvad kindlad tõendid⁴⁷, keskendutakse uue meetme⁴⁸ puhul **võimalike seoste dokumenteerimisele uimastikaubanduse ja:**
 - **terroristlike rühmituste või terroristliku tegevuse rahastamise vahel**, sealhulgas dokumenteeritakse igasugune kattuvus uimastite tootmise ja nendega kauplemise piirkondade ja konfliktipiirkondade ning ELis asuvate terrorirühmituste rahastamisallikate vahel;
 - **rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vahel**, luues koostoime ELi tegevuskavaga rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks⁴⁹; ning
 - **inimkaubanduse vahel**, luues koostoime inimkaubanduse kaotamist käsitleva ELi strateegiaga aastateks 2012–2016⁵⁰.
- Arvestades praegu mõnes liikmesriigis ja rahvusvahelisel tasandil toimuvat arutelu, võetakse ette kogu maailma praeguste **kanepipoliitika mudelite** ja nende mõju põhjalikum analüüsimine⁵¹.
- Arvesse on võetud tööd tollilaborite võrgustiku ja kohtuekspertiisi laborite võrgustiku vahelise koostöö parandamiseks ja komisjoni talituste vahelise koostöö edendamiseks **uute psühhoaktiivsete ainete** vastases võitluses⁵².

⁴¹ Dublini rühm on ülemaailmsete, piirkondlike ja riigispetsiifiliste ebaseadusliku uimastitootmise, -kaubanduse ja nõudlusega seotud probleemide paindlik, mitteformaalne konsulteerimise ja kooskõlastamise mehhanism. See põhineb konsensusel ja vastastikusel abistamisel. Selle osalised on 28 liikmesriiki, Austraalia, Kanada, Jaapan, Norra, Ameerika Ühendriigid, Euroopa Komisjon ja ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo.

⁴² 39. meedet on ajakohastatud.

⁴³ Endine 40. meede on kustutatud.

⁴⁴ 41. meedet on ajakohastatud.

⁴⁵ 45. meedet on ajakohastatud.

⁴⁶ 46. meedet on ajakohastatud.

⁴⁷ Samas, 8.

⁴⁸ Uus 47. meede.

⁴⁹ COM(2015) 285 final.

⁵⁰ COM(2012) 286 final.

⁵¹ 48. meedet on ajakohastatud. Kanep on ELis kõige levinum narkootikum. Viimastel aastatel on teatavates kolmandates riikides toimunud mitmeid arenguid seoses kanepi õigusliku staatuse reformiga, näiteks karistuste kaotamine kanepi kasutamise eest, turu reguleerimine või legaliseerimine.

⁵² 52. meedet on ajakohastatud.

V. Kokkuvõte

ELi 2013.–2020. aasta narkostrategia vahehindamine ja ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) lõpphindamine kinnitasid, et olemasolev strateegia on endiselt asjakohane, osutades samas, et paljud sidusrühmad toetavad üksmeelselt ajakohastatud tegevuskava koostamist strateegia järelejäänud aastateks.

Seetõttu esitab komisjon aastateks 2017–2020 tegevuskava, mis säilitab olemasolevad meetmed tervist ja turvalisust endiselt ohustavate probleemide käsitlemiseks ja tugevdab neid. See sisaldab ka uusi meetmeid, et kajastada pärast 2013. aastat toimunud arengut ja tegeleda uute probleemidega, mida varasem tegevuskava ei hõlmanud.

Strateegia ja 2017.–2020. aasta tegevuskava lõpphindamine esitatakse 2020. aastal, nagu on nõutud strateegias eneses. Aastal 2019 korraldatakse Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse, sealhulgas Reitoxi süsteemi⁵³ hindamine, nagu on ette nähtud EMCDDA asutamismääruses⁵⁴. Kuna eespool nimetatud hinnangud annavad väärtuslikku teavet 2017.–2020. aasta ELi tegevuskava rakendamise kohta, ei ole vahepealse eduaruande koostamine vajalik.

Komisjon alustab nüüd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga dialoogi ELi narkootikumidealase tegevuskava kavandi üle aastateks 2017.–2020.

⁵³ Reitox on Narkootikumide ja Narkomaania Euroopa Teabevõrk. See loodi samal ajal kui Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus ning see koosneb riiklikest teabekeskustest või riiklikest uimastiseirekeskustest (narkootikumide ja narkomaania kohta teabe kogumise eest vastutavad määratud riiklikud institutsioonid ja asutused).

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1920/2006, 12. detsember 2006, Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse kohta (uuesti sõnastatud).

1. NARKOOTIKUMIDE NÕUDLUSE VÄHENDAMINE

Eesmärk on panustada ebaseaduslike narkootikumide tarvitamise, narkootikumide probleemse tarvitamise, narkosõltuvuse ning narkootikumidega seotud tervisekahjustuste ja sotsiaalse kahju mõõdetavasse vähendamisse ning panustada narkootikumide esmakordse tarvitamise edasilükkamisse.

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
1. Ennetada narkootikumide tarvitamist ja lükata edasi narkootikumide esmakordset tarvitamist	1. Parandada tõendus põhiste ⁵⁶ ennetusmeetmete kättesaadavust ja tõhusust, mille puhul võetakse arvesse järgmist: <ol style="list-style-type: none"> elanikkonna riskitegurid, nagu vanus, sugu, kultuurilised ja sotsiaalsed tegurid; olukorrapõhised riskitegurid, nagu kodutus, ränne ja varjupaiga taotlemine, narkootikumide tarvitamine õistes lõbustusasutustes ja meelelahutusasutustes, töökoht, sõiduki juhtimine narkojoobes ning individuaalsed riskitegurid, nagu vaimne tervis, probleemne käitumine ja psühhosotsiaalne areng ning 	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Üldised näitajad 1, 11 ja 12 Tõendus põhiste universaalsete ja keskkonnaalaste ennetusmeetmete rakendamise tase liikmesriikides Sihtotstarbeliste tõendus põhiste ennetusmeetmete, sh pere- ja kogukonnapõhiste meetmete rakendamise tase liikmesriikides Näidustatud tõendus põhiste ennetusmeetmete rakendamise tase liikmesriikides 	EMCDDA aruanded Reitoxi riiklikud aruanded Liikmesriikide aruanded meetmete tulemuste kohta

⁵⁵ Tegevuskava kavand sisaldab uusi lisatud osi poolpaksus kirjas ja läbikriipsutatult neid osi, mida komisjon soovib kustutada.

⁵⁶ „Tõendus põhiste“ tuleks tõlgendada selles kontekstis kui olemasolevatel teaduslikel tõenditel ja kogemustel põhinevat.

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	muud tegurid, mis teadaolevalt mõjutavad isikute vastuvõtlikkust narkootikumide tarvitamise suhtes, nagu geneetilised mõjud ja perekondlik olukord				
	2. Lisaks narkootikumide tarvitamise ennetamisele tugevdada ja paremini suunata ennetus- ja eemalejuhtimismeetmeid, et lükata ebaseaduslike narkootikumide esmakordne tarvitamine hilisemasse vanusesse	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldised näitajad 1, 5 ja 12 • Pere, kogukonna ja formaalhariduse / mitteformaalse hariduse tingimustes noortele suunatud tõendus põhiste ennetus- ja eemalejuhtimismeetmete rakendamise tase liikmesriikides 	EMCDDA aruanded Liikmesriikide aruanded meetmete tulemuste kohta
	3. Parimate tavade vahetamine lastele ja noortele suunatud ennetusmeetmete kohta, sealhulgas: <ul style="list-style-type: none"> a. formaalses ning mitteformaalses hariduskeskkonnas korraldatud programmid ja kampaaniad; b. internetipõhised programmid ja 	Käimasolev meede	Liikmesriigid Kodanikuühiskond EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> • Liikmesriikide vahel parimate tavade vahetamise laad • Parimate tavade vahetuste käitumuslike tulemuste positiivsed hinnangud (nende olemasolu korral) 	EMCDDA parimate tavade portaal Liikmesriikide aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>kampaaniad;</p> <p>c. koostöö internetiettevõtjatega ennetaval eesmärgil ning</p> <p>d. võimalused sotsiaalmeedia ärakasutamiseks, et paremini mõista narkootikumide kasutamist ja parandada tulemusi nõudluse vähendamise valdkonnas</p>				Kodanikuühiskonna aruanded
	<p>4. Suurendada teadlikkust narkootikumide ja muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamise ohtudest ja sellega seotud tagajärgedest, sealhulgas tehes koostööd internetiettevõtjate ja ennetustöö ekspertidega, et suunata meetmed sihipärasemalt lastele ja noortele</p>	Käimasolev meede	Liikmesriigid Komisjon EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> • Üldised näitajad 5 ja 12 • Elanikkonna üldise ja noorte teadlikkus tervislikest eluviisidest ning ebaseaduslike narkootikumide ja muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamise ohtudest ja tagajärgedest 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Eurobaromeetri uuringud</p> <p>ESPAD</p> <p>HBSC</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	5. Võimaldada teadlikumalt reageerida retsepti alusel müüdavate ja käsimüügis olevate opioidide ja muude psühhoaktiivsete ravimite väärkasutamise probleemidele	2017-2020	Liikmesriigid Nõukogu töörühm (HDG) EMA EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> • 2014. aasta lõpuks koostatud ülevaade liikmesriikide andmetest psühhoaktiivsete ravimite retsepti alusel määramise taseme ja arengute kohta • Retsepti alusel müüdavate ja käsimüügis olevate opioidide ja muude psühhoaktiivsete ravimite korrakohase kasutamise edendamisele suunatud algatuste arv • Töendite ja rahvusvaheliste näidete kogumine selle kohta, kuidas vähendada psühhoaktiivsete ravimite kõrvaesuunamise ja kuritarvitamise ohtu • Arstide ja teiste tervishoiutöötajate koolitamine ravimite kasutamise kohta valuravis 	Liikmesriikide aruanded EMCDDA Projekti Alice RAP aruanne

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
<p>2. Suurendada narkomaaniaravi ja rehabilitatsiooni tulemuslikkust, sealhulgas narkootikumide tarvitamisega kaasnevaid haigusi põdevatele inimestele suunatud teenuste tulemuslikkust, et vähendada ebaseaduslike narkootikumide tarvitamist, probleemset narkootikumide tarvitamist, narkosõltuvuse ning tervisele tulenevate ja sotsiaalsete ohtude ja kahjude esinemist ning toetada probleemsete</p>	<p>6. Arendada ja laiendada tõenduspõhiste terviklike ja integreeritud raviteenuste mitmekesisust, kättesaadavust, ulatust ja juurdepääsetavust. Tagada, et need teenused on suunatud mitme narkootikumi segatarvitamisele (ebaseaduslike ja/või seaduslike ainete, sh alkoholi ja tubaka koos tarvitamine) ning narkootikume tarvitava vananeva elanikkonna tekkivatele vajadustele ja soospetsiifilistele küsimustele. Töötada välja varase sekkumise/ravi ja teraapia programmid lastest ja noorukitest uimastitarbijatele.</p>	<p>Käimasolev meede</p>	<p>Liikmesriigid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldised näitajad 1, 6 ja 11 • Tõenduspõhiste terviklike ja integreeritud raviteenuste, sh mitme narkootikumi segatarvitamisele ja narkootikume tarvitava vananeva elanikkonna tekkivatele vajadustele suunatud raviteenuste mitmekesisuse ulatus liikmesriikide tasandil • Liikmesriikide andmed ravi jätkamise ja tulemuste kohta 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Reitoxi riiklikud aruanded</p> <p>EMCDDA parimate tavade portaal</p> <p>ELi narkostrategia ja tegevuskava lõpphindamine</p> <p>Liikmesriiki</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
uimastitarbijate ja uimastisõitlaste ning haavatavate kogukondade taastumist ja sotsiaalset (taas)integratsiooni, sealhulgas luues koostoimet					de aruanded
ELi solidaarsuskorp usega.	<p>7. Laiendada rehabilitatsiooni-/taastumisteenuste osutamist, pöörates tähelepanu teenustele, mis</p> <p>a. keskenduvad pideva ravi tagamisele kogu juhtumi käsitlemise aja jooksul ja asutustevahelise koostöö tagamisele üksikisikute heaks;</p> <p>b. keskenduvad probleemsete tarbijate ja uimastisõitlaste ja vajaduse korral vananevate narkomaanide sotsiaalse (taas)integratsiooni (sh tööalane konkurentsivõime ja eluase) toetamisele</p> <p>c. tugevdavad uimastitarbimisega kaasnevate psühhiaatriliste ja</p>	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 11 <p>Liikmesriikide andmed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juhtumite käsitlemise ja asutustevahelise koostöö lähenemisviise kasutavate rehabilitatsiooni-/taastumisteenuste arvu suurenemise ulatus • Soospetsiifiliste rehabilitatsiooni-/taastumisprogrammide arvu suurenemise ulatus • Spetsiaalselt narkootikumide tarvitamisega kaasnevaid haigusi põdevatele narkomaanidele suunatud terviklike kogukonnapõhise hoolduse programmide (mis hõlmavad nii vaimse tervise kui ka narkomaanide rehabiliteerimise/taastumise teenuste 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p> <p>teenuste tulemuste kohta</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>füüsiliste haiguste diagnoosimise protsessi ja ravi, näiteks B-hepatiidi, C-hepatiidi ja HI-viiruse ning muude sugulisel teel levivate nakkuste ja tuberkuloosi kiirtestid, kooskõlas narkootikumide nõudluse vähendamise minimaalsete kvaliteedinõuetega, mille nõukogu võttis vastu 2015. aastal;</p> <p>d. võtavad arvesse soopõhiseid vajadusi; ning</p> <p>e. jõuavad haavatavate kogukondadeni, sealhulgas lapsed ja teismelised, etnilised vähemused, rändajad ja varjupaigataotlejad, LGBTI-inimesed, elukutselised seksitöötajad ja vangid, HIVi/AIDSi haigestunud inimesed ja kodutud.</p>			<p>partnerlusi ja vanglaid) arvu suurenemise ulatus</p> <ul style="list-style-type: none"> Ebaseaduslike ja/või seaduslike narkootikumide tarvitamisest hoidumise tase ja kestus narkomaaniaravi lõpetanud isikute puhul Ravivõimaluste kättesaadavus vananevate narkomaanide ja nende inimeste vajaduste rahuldamiseks, kes on hakanud uuesti narkootikumide tarvitama 	
	8. a) Suurendada juurdepääsu kahju vähendamise teenustele,	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Üldised näitajad 2, 3, 4 ja 11 Liikmesriikides tõenduspõhiste ohu ja 	EMCDDA

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>näiteks nõela- ja süstlavahetuse programmid, opioid-asendusravi, naloksooni kodus tarvitamise programmid</p> <p>Tagada, et ravi- ja nõustamisteenuste puhul võimaldatakse parem juurdepääs ohu ja kahju vähendamise võimalustele, et vähendada narkootikumide tarvitamise negatiivseid tagajärgi ja märkimisväärselt vähendada otseselt ja kaudselt narkootikumidega seotud surmajuhtumite arvu ning vere kaudu levivaid, narkootikumide tarvitamisega seotud nakkushaigusi nagu, kuid mitte ainult, HIV ja viirushepatiit ning sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos</p> <p>b) Kindlaks määrata ja ületada tõkked C-hepatiidi ravi kättesaadavusele süstivate narkomaanide, sealhulgas vangide ja muude haavatavate rühmade seas</p>		<p>EMCDDA</p> <p>Komisjon</p> <p>Kodanikuühiskonna uimastifoorum</p> <p>Kodanikuühiskonna foorum HIV/AIDSi, viirushepatiidi ja tuberkuloosi kohta</p>	<p>kahju vähendamise meetmete kättesaadavuse ja nende juurdepääsu suurenemise ulatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohu ja kahju vähendamise meetmeid käsitlevate parimate tavade vahetamise laad • Nende liikmesriikide arv, kes täidavad WHO soovitatud miinimumnõude jagada 200 steriilset süstalt ja nõela süstiva narkomaani kohta aastas • Opioid-asendusravi programmide katvus opioidisõltuvusega inimeste hulgas • Naloksooni kodus tarvitamise programmide ja ööelu kahju vähendamise programmide kättesaadavuse suurenemise ulatus • Selliste programmide arv, mis lihtsustavad süstivate narkomaanide juurdepääsu C-hepatiidi viiruse ravile, ning hõlmatud inimeste arv • Kahju vähendamise programmide arv, mis on suunatud haavatavatele kogukondadele, nt etnilised vähemused, rändajad ja varjupaigataotlejad, LGBTI-inimesed, elukutselised 	<p>aruanded</p> <p>Reitoxi riiklikud aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded teenuste kohta</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>c) Vahetada parimaid tavaid ohu ja kahju vähendamise meetmete kohta, näiteks nõela- ja süstlavahetuse programmid, opioid-asendusravi, narkootikumi tarvitamiseks ettenähtud ruumid, naloksooni kodus tarvitamise programmid, vastastikused sekkumised, raviprogrammid, mille raames otsitakse ravi vajavaid isikuid, C-hepatiidi ravi, ravimikatsed, HIV/AIDSi enesetestimine jne.</p>			<p>seksitöötajad ja vangid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nakkushaiguste ennetamist ja tõrjet uimasteid süstivate inimeste puhul käsitlevate ECDC/EMCDDA juhiste rakendamise määr • ELi minimaalsete kvaliteedinõuete rakendamise määr narkootikumide nõudluse vähendamise alal III (<i>Raviteenuste raames pakutakse vere kaudu levivate nakkushaiguste vabatahtlikke analüüse, riskikäitumise alast nõustamist ja abi haigusega toimetulekuks</i>) 	
	<p>9. Suurendada vanglas viibivatele narkomaanidele ette nähtud tervishoiumeetmete arendamist, kättesaadavust ja ulatust kinnipidamise ajal ja pärast vanglast vabanemist, et saavutada ühiskonnas pakutava ravi kvaliteediga võrdne ravikvaliteet</p>	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 10 • Teenuste kättesaadavus vanglas viibivatele narkomaanidele ning vangistuse ajal kinnipeetavate vajaduste hindamise ja ravi järjepidevuse parimaid tavaid sisaldavate ravimudelite kaasamise ulatus vanglate tervishoiupoliitikatesse ja -tavadesse • Kinnipeetavate hulgas narkootikumidega seotud füüsilise ja vaimse tervise probleemide vähenemise ulatus • Ulatus, mil määral tagatakse vanglas 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Reitoxi riiklikud aruanded</p> <p>Liikmesriigid</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
				pakutavate teenuste ja ühiskonnas pakutavate teenustega kinnipeetavatele vanglast vabanemisel ravi järjepidevus, pöörates erilist tähelepanu narkootikumide üledoseerimise vältimisele	e aruanded teenuste kohta

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
<p>3. Kaasata narkootikumide nõudluse vähendamise koordineeritud, parimatel tavadel põhinevad ja kvaliteetsed lähenemisviisid</p>	<p>10. Rakendada nõukogu poolt 2015. aastal vastu võetud⁵⁷ ELi minimaalseid kvaliteedinõudeid, mis peaksid ületama teaduse ja tegelikkuse vahelise lõhe ning hõlmama järgmisi meetmeid:</p> <ol style="list-style-type: none"> keskkonnaalased, universaalsed, valikulised ja näidustatud ennetusmeetmed; varajase avastamise ja sekkumise meetmed; ohu ja kahju vähendamise meetmed ning ravi, rehabilitatsiooni, sotsiaalse integratsiooni ja taastumise meetmed; <p>ning jälgida nende rakendamist</p>	<p>2017–2020</p>	<p>Nõukogu Nõukogu töörihm (HDG) Liikmesriigid Komisjon EMCDDA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikmesriikide saavutatav konsensus minimaalsetes kvaliteedinõuetes, tuginedes varasematele ELi ettevalmistavatele uuringutele • Standarditega kooskõlas rakendatud narkootikumide nõudluse vähendamise programmide tõendite läbivaatamine; • meditsiinipraktikutele kättesaadavate erialaste koolitusprogrammide arv narkootikumide nõudluse vähendamise valdkonnas ja/või hinnanguline meditsiinipraktikute arv, kelleni koolitus jõudis; • kodanikuühiskonna osalemine standardite rakendamises, sealhulgas kavandamises ja kehtestamises; • parimate tavade vahetamist standardite rakendamisel edendavate ELi tasandil toetatud projektide ja programmide arv ja mõju; • osalemine ministriumidevahelises koostöös standardite rakendamise 	<p>EMCDDA parimate tavade portaal</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p> <p>ELi narkostrategia ja narkootikumidealase tegevuskava lõpphindami</p>

⁵⁷

Nõukogu järelused ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) rakendamise kohta seoses narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuetega Euroopa Liidus (dokument 11985/15).

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
				toetamiseks.	ne

2. NARKOOTIKUMIDE PAKKUMISE VÄHENDAMINE

Panustada ebaseaduslike narkootikumide kättesaadavuse ja pakkumise mõõdetavasse vähendamisse ELis

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
4. Edendada ELis õiguskaitseasutuste vahelist koostööd ja nende tegevuse koordineerimist, et reageerida ebaseaduslike narkootikumidega seotud tegevusele kooskõlas (kui see on kohaldatav) ELi poliitikatsükli jooksul kindlaks määratud asjakohaste meetmetega	11. Kasutada võimalikult tõhusalt narkootikumidega seotud teabe kõrvutamiseks ja analüüsimiseks kasutatavaid kättesaadavaid jälitusandmete ja teabe jagamise õiguskaitsevahendeid, kanaleid ja kommunikatsioonivahendeid	Käimasolev meede	Liikmesriigid Europol Eurojust Nõukogu töörühm (COSI)	<ul style="list-style-type: none"> Üldine näitaja 7 Teabepõhiste ja suunatud mõjusate meetmete ning ebaseaduslike narkootikumidega seotud tegevusse kaasatud kuritegelikele organisatsioonidele keskenduvate ühisoperatsioonide, ühiste uurimisrühmade ja piiriüleste koostööalgatuste ulatus Europoli narkootikumidega seotud teabe jagamise, analüüsimise ja eksperdisüsteemide kasutamise suurenemine EMPACTi projektidega 	EMCDDA aruanded ELi ametid Europoli aruanded Eurojusti aruanded EMPACTi suunitlevad aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
				ning kahe- ja mitmepoolsete algatustega saavutatud tulemused <ul style="list-style-type: none"> • Eurojustile ja Europolile edastatud uimastitega seotud juhtumite arv, sealhulgas kvalitatiivne taustteave juhtumite kohta 	
	12. Kindlaks teha ja tähtsuse järjekorda seada narkootikumidealase organiseeritud kuritegevusega seonduvad kõige pakilisemad ohud	2017	Nõukogu Nõukogu töörühm (COSI) Europol Liikmesriigid Komisjon	<ul style="list-style-type: none"> • ELi poliitikatsükli ja kuritegevusalased olemasolevad prioriteedid ajavahemikuks 2017–2021 	Nõukogu järeldused ELi poliitikatsükli kohta EU SOCTA Mitmeaastased strateegiakavad EMPACTi hinnang EMPACTi suunitlevad

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
					<p>aruanded</p> <p>Europoli direktorite aruanne</p>
	<p>13. Tugevdada CEPOLis õiguskaitseametnikele pakutavat koolitust ebaseaduslike narkootikumide tootmise, nendega kauplemise ja finantskuritegude alal, eeskätt koolitusmeetodeid ja -tehnikaid, et</p> <p>a. võidelda ebaseaduslike narkootikumide tootmisel ja nendega kauplemisel uue kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise vastu;</p> <p>b. tõhustada vara konfiskeerimist;</p> <p>c. võidelda rahapesu vastu;</p> <p>d. tuvastada ja likvideerida ebaseaduslikud salajased laborid ja kanepikasvatused.</p>	2017–2020	<p>Liikmesriigid</p> <p>CEPOL</p> <p>Europol</p> <p>Nõukogu töörühm (COSI)</p> <p>Komisjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regulaarselt toimuv koolitusvajaduste hindamine • Asjakohaste koolituskursuste kättesaadavus ja nendel osalemine • Sellest lähtuvalt koolitatud ja tulemuslikult tööle rakendatud õiguskaitseametnike arv 	<p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav</p> <p>aru-</p> <p>aruanne</p> <p>CEPOLi aastaaruanne</p> <p>CEPOLi õppekavad</p> <p>EMPACTi hinnang</p> <p>EMPACTi suunitlevad aruanded</p>
	14. Täiustada narkootikumidevastaseid meetmeid, tugevdades ja jälgides	Käimasolev meede	Komisjon	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 7 • Uimastikaubanduse marsruutide likvideerimise 	EMCDDA aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	piirkondlikke teabe jagamise platvorme ja piirkondlikke turvalisuse jagamise platvorme eesmärgiga likvideerida ja peatada uimastikaubanduse marsruutide muutumisest tekkivad ohud		Liikmesriigid Europol Nõukogu töörühm (COSI) Piirkondlikud teabe jagamise platvormid Piirkondlikud turvalisuse jagamise platvormid	ja peatamiseni viivate teabepõhiste meetmete arv <ul style="list-style-type: none"> Kontaktametnike võrgustiku tulemusliku tegevuse kaudu teabe vahetamise tase 	Turvalisuse / teabe jagamise platvormid ja hindamisaruanded EU SOCTA <u>EMPACTi hinnang</u> EMPACTi suunitlevad aruanded Europoli direktorite aruanne MAOC(N)⁵⁸
	15. Tugevdada meetmeid, millega ennetatakse narkootikumide	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Ebaseaduslikuks kasutamiseks mõeldud 	ELi ja liikmesriikide õiguskaitseasutuste

⁵⁸

Lissabonis asuv Merenduse Valdonna Analüüside ja Operatsioonide Keskuse narkootikumidevastase võitluse töörühm (MAOC-N) on ELi 7 liikmesriigi (Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Hispaania, Madalmaad, Portugal ja Ühendkuningriik) algatus ning seda kaasrahastab Euroopa Liidu Sisejulgeolekufond. Keskus pakub foorumit mitmepoolseks koostööks, et tõkestada ebaseaduslikku uimastikaubandust meritsi ja õhuteed pidi.

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>lähteainete ja lähteainete lähteainete kõrvaesuunamist narkootikumide ebaseaduslikuks tootmiseks</p>		<p>Europol Komisjon Nõukogu töörühm (CUG) COSI)</p>	<p>lähteainete saadetiste peatamise või konfiskeerimise juhtumite arv ja peatatud või konfiskeeritud ainete kogus</p> <ul style="list-style-type: none"> • EMPACTi projektidega saavutatud tulemused • Ekspordieelse teatamise (PEN) veebipõhise süsteemi kasutamine ja lähteainete juhtumitest teavitamise süsteemi (PICS) kasutamise suurenemine • Lähteainete ja lähteainete kõrvaesuunamisega seotud ühiste järeлкоhtumiste ja muude meetmete arv 	<p>aruanded</p> <p>EMPACTi hinnang</p> <p>EMPACTi</p> <p>suunitlevad aruanded</p> <p>Europoli direktorite aruanne</p>
	<p>16. Võidelda piiriülese uimastikaubanduse vastu ja tugevdada julgeolekut piiridel, eeskätt ELi meresadamates, lennujaamades ja maismaa piiripunktides, mille saavutamiseks asjaomased õiguskaitseasutused tõhustavad oma jõupingutusi (sh teabe ja</p>	<p>Käimasolev meede</p>	<p>Liikmesriigid Europol Nõukogu töörühm (CCWP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mitut valdkonda/asutust hõlmavate ühisoperatsioonide ja piiriülese koostöö algatuste arvu suurenemine • Õiguskaitseasutuste ning asjaomaste organite, nagu lennuettevõtjate, lennukiirposti ettevõtjate, 	<p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav aruanne</p> <p>aruanne</p> <p>EMPACTi hinnang</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	jälgimisandmete jagamine)		COSI)	<p>laevandusettevõtjate, sadamate ametiasutuste ja keemiaettevõtjate vahel sõlmitud kehtivate vastastikuse mõistmise memorandumite arv</p> <ul style="list-style-type: none"> • EMPACTi projektidega saavutatud tulemused • Piiriülese uimastikaubanduse alaste jälgimisandmete ja teabe parem jagamine, kasutades muu hulgas kättesaadavaid piiride valvamise süsteeme 	<p>suunitlevad aruanded</p> <p>Europoli direktorite aruanne</p> <p>Europoli aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>
	17. Rakendada 2013. aastal nõukogu poolt vastu võetud põhinäitajaid narkootikumide pakkumise vähendamise kohta⁵⁹	2017–2020	<p>Komisjon</p> <p>Liikmesriigid</p> <p>Nõukogu</p> <p>Nõukogu töörühm (HDG)</p> <p>EMCDDA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Narkootikumide pakkumise peamise näitajate rakendamise tegevuskava väljatöötamine ja heakskiitmine Liikmesriikides kokkuleppe saavutamine narkootikumide pakkumise peamise näitajate kohta • konfiskeeritud 	<p>Liikmesriikide olemasolevate pakkumisalaste andmekogude ülevaade</p> <p>EMCDDA aruanded</p>

⁵⁹

Nõukogu järelused narkootikumide pakkumise kontrollimise parandamise kohta Euroopa Liidus, 15. november 2013.

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
			Europol	narkootikumide arv ja kogus <ul style="list-style-type: none"> • narkootikumide puhtus ja sisaldus • narkootikumide hind • likvideeritud uimastitootmisrajatised • narkoalaste seaduste rikkumised • narkootikumide kättesaadavus elanikkonna uuringutes • hinnanguline turu suurus 	Europoli aruanded Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
5. Edendada ELis tulemuslikku õiguslast koostööd ja seadusloomet	18. Tugevdada ELi sisest õiguslast koostööd piiriülese uimastikaubanduse ja rahapesu vastu võitlemisel ning narkootikumidega seotud organiseeritud kuritegevuse teel omandatud vara konfiskeerimisel	2017–2020	Nõukogu Komisjon Liikmesriigid Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> a) Kuritegeliku vara konfiskeerimist ja tagasivõtmist,⁶⁰ b) rahapesu⁶¹ ning c) kogu ELis uimastikaubanduse määratluse ja selle eest määratavate karistuste ühtlustamist⁶² käsitlevate heakskiidetud ELi meetmete ja õigusaktide vastuvõtmine ja õigeaegne rakendamine Narkootikumidega seotud organiseeritud kuritegevuse teel omandatud vara 	<p>Eurojusti aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p>

⁶⁰ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus; Nõukogu otsus 2007/845/JSK, mis käsitleb kriminaaltulu jälitamise talituste vahelist koostööd kuritegelikul teel saadud tulu või kuritegevusega seotud muu vara jälitamise ja tuvastamise valdkonnas; Nõukogu raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. Nõukogu raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus, Komisjoni ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist \(COM\(2016\) 819\); Nõukogu raamotsus 2005/212/JSK, mis käsitleb kuritegevusega seotud tulu, kuriteovahendite ja omandi konfiskeerimist; Nõukogu raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus;](#)

⁶¹ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv \(EL\) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust \(EL\) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ; Nõukogu raamotsus 2001/500/JSK, milles käsitletakse rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu kindlakstegemist, uurimist, blokeerimist, arestimist ja konfiskeerimist. Komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil \(COM \(2016\) 826\); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 2015/847, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus \(EÜ\) nr 1781/2006; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EÜ\) nr 1889/2005 ühendusse sisse toodava või ühendusest välja viidava sularaha kontrollimise kohta. Komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liitu sisse toodava või liidust](#)

⁶² [Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsus 2004/757/JSK, millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta, uimasti määratluse osas](#)

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
				finantsuurimiste ja konfiskeerimiste arvu suurenemine ELi sisese õigusalase koostöö kaudu <ul style="list-style-type: none"> • Õigeaegne ja tulemuslik reageerimine ebaseaduslike narkootikumide kaubandusega seotud vastastikuse abi taotlustele ja Euroopa vahistamismäärustele 	
	19. Võtta vastu uued ELi seadusandlikud meetmed uute psühhoaktiivsete ainete esiletõusu, tarvitamise ja kiire leviku vastu võitlemiseks ja neid rakendada	2017–2020	Komisjon Nõukogu Nõukogu töörühm (HDG) Liikmesriigid EMCDDA Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Kehtivad ELi õigusaktid • ELi õigusaktide rakendamine liikmesriikides • Teabevahetust ja riskihindamismenetlusi käsitlevate ELi suuniste väljatöötamine • Uute õiguslike meetmete mõju jälgimine, keskendudes eelkõige asendamise mõjule ebaseaduslike uimastite turul 	Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne Liikmesriikide aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	20. Rakendada tõhusalt narkootikumide lähteaineid käsitlevaid ELi õigusakte, ennetamaks lähteainete kõrvaesuunamist, ilma seaduslikku kaubandust häirimata	Käimasolev meede	Nõukogu Komisjon Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Narkootikumide lähteaineid käsitlevate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (millega muudetakse nii nõukogu määrust (EÜ) nr 111/2005 kui ka määrust (EÜ) nr 273/2004) rakendamine 	<p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>ELi iga-aastane aruanne narkootikumide lähteainete kohta</p>
	21. Võidelda teatavate farmakoloogiliste toimeainete (määratletud direktiivis 2011/62/EL) kasutamise vastu ebaseaduslike narkootikumide lisaainetena	Käimasolev meede	Liikmesriigid Komisjon EMA EMCDDA Europol	<ul style="list-style-type: none"> Ebaseaduslike narkootikumide lisaainetena kasutatavate toimeainete konfiskeerimiste arv Direktiiviga 2011/62/EL (võltsitud ravimite direktiiv) hõlmatud toimeainete tarneahela kindlustamiseks ette nähtud uute ELi õigusnormide õigeaegne rakendamine 	<p>CCWP ja CUG aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>
	22. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral ja kooskõlas oma õigusraamistikega tagama narkootikume tarvitavate õigusrikkujate sunniviisiliste karistuste alternatiivid ja neid rakendama (nagu haridus, ravi, rehabilitatsioon, järelravi ja	2017–2020	Liikmesriigid Nõukogu (HDG)	<ul style="list-style-type: none"> Narkootikume tarvitavate õigusrikkujate jaoks sunniviisiliste vanglakaristuste alternatiivide ulatuslikum kättesaadavus ja rakendamine hariduse, ravi, rehabilitatsiooni, 	<p>Reitoxi riiklikud aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>sotsiaalne integratsioon), sealhulgas: a. Haridus b. (Karistuse peatamine ja) ravi c. Uurimise või kohtumenetluse peatamine d. Rehabilitatsioon e. Järelravi ja sotsiaalne integratsioon</p> <p>ning arendama põhiõiguste mõõdet, mis on oluline tegur, et paremini tasakaalustada karistusi ja edendada rehabilitatsiooni.</p>			<p>järelravi ja sotsiaalse integratsiooni valdkonnas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sunniviisiliste karistuste alternatiivide ulatuslikum järelevalve, rakendamine ja hindamine • Liikmesriikides kehtestatud ja rakendatud sunniviisiliste karistuste alternatiivide liik ja arv • Teave alternatiivse karistuse saanud isikute kohta, kes on viie aasta jooksul õigusrikkumist korranud 	

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
6. Tõhusalt reageerida ebaseaduslike narkootikumidega seotud tegevuse praegustele ja uutele suundumustele	<p>23. Määrata kindlaks strateegilised lahendused, et käsitleda uue kommunikatsioonitehnoloogia rolli ja seonduvate veebisaitide majutamist ebaseaduslike narkootikumide (sh kontrollitud uute psühhoaktiivsete ainete) tootmisel, turustamisel, ostmisel ja levitamisel riiklikul ja ELi tasandil, sealhulgas:</p> <p>a. koostöö ettevõtetega</p> <p>b. asjakohaste teadusuuringute ELi ja riiklik rahastamine ja vahendite väljatöötamine õiguskaitseorganite töö toetamiseks</p> <p>c. põhimõistete sõnastiku koostamine</p> <p>d. olemasolevate veebi ja pimeveebi seirevahendite loetelu koostamine</p> <p>e. erikoolituste pakkumine õiguskaitseasutustele, tollile, piirivalvele, prokuröridele ja kohtunikele</p> <p>f. internetipõhiste kauplemiskohtade pidev ja ennetav järelevalve</p>	2017-2020	<p>Nõukogu</p> <p>Komisjon</p> <p>Nõukogu töörühm (HDG, COSI)</p> <p>Liikmesriigid</p> <p>Europol</p> <p>CEPOL</p> <p>EMCDDA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Internetipõhise narkokuritegevuse vastu suunatud õiguskaitsemeetmetega saavutatud tulemused • Ühisoperatsioonide ja piiriülese koostöö algatuste arvu suurenemine • Rahastatud teadusprojektide ja õiguskaitseorganite töö toetamiseks välja arendatud vahendite arv ja mõju • Asjakohaste tööstuspartneritega sõlmitud kokkulepete / peetud arutelude arv • Põhimõistete sõnastiku koostamine • Seirevahendite loetelu koostamine • Asjakohastele sidusrühmadele korraldatud koolituste arv • Rahvusvaheliste partneritega meetmete arutamiseks peetud kohtumiste arv 	<p>ELi poliitikatsükli prioriteetide eduaruanne vahepealne läbivaatamine</p> <p>EMPACTi hindamis- ja</p> <p>suunitlevad aruanded</p> <p>Europoli direktorite aruanne</p> <p>CEPOLi statistika-/aastaruanne</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>õiguskaitseasutuste poolt</p> <p>g. parimate tavade vahetamine rahvusvaheliste partneritega</p> <p>h. vastastikuse õigusabi menetluste (ja vajaduse korral vastastikuse tunnustamise) sujuvamaks muutmine kooskõlas 9. juuni 2016. aasta nõukogu järeldustega küberruumi käsitleva kriminaalõigussüsteemi parandamise kohta⁶³</p>				<p>ELi asutuste aruanded</p> <p>Komisjon</p>

⁶³

Nõukogu järeldused küberruumi käsitleva kriminaalõigussüsteemi parandamise kohta, 9. juuni 2016.

3. KOORDINEERIMINE

Uimastipoliitika tulemuslik koordineerimine liikmesriikide ja ELi poolt

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
7. Tagada tulemuslik ELi koordineerimine uimastivaldkonnas	<p>24. Tõhustada teabe jagamist HDG ja muude asjaomaste nõukogu tööruhmade ja eelkõige COSI vahel, et parandada koostööd narkootikumide pakkumise vähendamise valdkonnas</p> <p>Tõhustada teabe jagamist HDG ja muude asjaomaste nõukogu geograafiliste ja valdkondlike tööruhmade vahel, sealhulgas: COAFR, COASI, COEST, COLAT, COWEB, CONUN ja COHOM</p>	Käimasolev meede	<p>PRES</p> <p>Nõukogu</p> <p>EEAS</p> <p>Nõukogu tööühm (HDG)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulatus, mil määral võetakse ELi narkostrategiat/narkootikumidealast tegevuskava arvesse muude nõukogu tööruhmade (sh COSI, COAFR, COASI, COEST, COLAT, COWEB, CONUN ja COHOM) programmides. • Regulaarne teabepunkt HDG päevakorras (üks kord igal eesistumisperiodil) ELi poliitikatsükli narkootikumidega seotud prioriteete käsitlevate tegevuste kohta, vajaduse korral COSI toetusrühma esimehe osalusel 	<p>Nõukogu tööühma (HDG) aruanded</p> <p>Eesistujariigi aruanded</p>
	<p>25. Iga eesistujariik võib kokku kutsuda narkootikumidevastase võitluse riiklike koordinaatorite ja vajaduse korral muude rühmade koosolekuid, et arutada uusi suundumusi, tõhusaid sekkumisi ja muid poliitikapõhimõtteid, millel oleks ELi narkostrategiale ja</p>	Kaks korda aastas	<p>PRES</p> <p>Liikmesriigid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulatus, mil määral kajastavad narkootikumidevastase võitluse riiklike koordinaatorite koosolekute päevakorrad arengut, suundumusi ja uusi teadmisi poliitilistes meetmetes ja mil määral päevakorrad tagavad parema suhtluse ja teabevahetuse 	Eesistujariigi aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	liikmesriikidele lisaväärtus				
	26. HDG hõlbustab a) tegevuskava rakendamise seiret temaatiliste arutelude teel ja b) Euroopa uimastite olukorra teemalist igaaastast dialoogi	a) Kaks korda aastas Käimasolev meede b) Kord aastas	PRES Nõukogu töörühm (HDG) Liikmesriigid Komisjon EMCDDA Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Tegevuskava rakendamise ulatus • Tegevuskavas esitatud meetmete arv, mida on HDG temaatilistel aruteludel käsitletud • HDGs uimastitega seotud uusimate suundumuste ja andmete teemal peetava dialoogi õigeaegsus 	Eesistujariigi aruanded
	27. Tagada liikmesriikide ja ELi meetmete järjepidevus ja jätkuvus eri eesistumisperioodidel, et tugevdada ELis integreeritud, tasakaalustatud ja tõenduspõhist lähenemisviisi narkootikumidele	Kaks korda aastas Käimasolev meede	PRES PRES Trio Liikmesriigid Komisjon Nõukogu töörühm (HDG) EMCDDA Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Meetmete järjepidevuse ja jätkuvuse ulatus eri eesistumisperioodidel • ELi narkostrategia prioriteetide rakendamise edenemine eri eesistumisperioodidel 	Eesistujariigi aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	28. Tagada ELi uimastipoliitikate ja uimastitealaste meetmete koordineerimine, et toetada rahvusvahelist koostööd ELi, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel	Käimasolev meede	EEAS Komisjon Nõukogu töörühm (HDG) Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • ELi uimastitealastes tegevustes ette nähtud eesmärkide, oodatavate tulemuste ja meetmete järjepidevuse ja ühtsuse tase • Narkootikumidega seotud prioriteetide lisamine asjaomaste ELi organite strateegiasse • Tihedam koostöö HDG ja geograafiliste/piirkondlike ja temaatiliste töörühmade (sh COAFR, COASI, COEST, COLAT, COWEB, CONUN ja COHOM) vahel 	EEASi igaaastane aruanne HDG-le Komisjoni igakahe aasta järel koostatav eduaruanne
	29. Saavutada ELi ja liikmesriikide tasandil koordineeritud ja asjakohane ressurside tase, et ellu viia ELi narkostrategia prioriteedid	Kord aastas	Liikmesriigid Komisjon EEAS Nõukogu Nõukogu töörühm (HDG)	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 14 • Rahastamise tase ELi ja võimaluse korral liikmesriikide tasandil • Narkootikumidega seotud rahastamisprogrammide koordineerimise ulatus nõukogu töörühmades ja komisjonis 	EMCDDA aruanded Komisjoni aruanded Komisjoni igakahe aasta järel koostatav eduaruanne

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
8. Tagada uimastipoliitika tulemuslik koordineerimine riiklikul tasandil	30. Koordineerida liikmesriikide tasandil uimastipoliitika meetmeid valitsusasutuste/ministeeriumide ja asjaomaste asutuste vahel ning tagada asjakohane mitut valdkonda hõlmav esindatus või panus HDG delegatsioonides	Käimasolev meede	Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 14 • Horisontaalsete uimastipoliitika koordineerimismehhanismide tulemuslikkus liikmesriikide tasandil • Valdkondadevaheliste meetmete arv narkootikumide nõudluse ja pakkumise vähendamisel liikmesriikide tasandil 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Reitoxi riiklikud aruanded</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
9. Tagada kodanikuühiskonna osalemine uimastipoliitikas	31. Edendada ja toetada tugevdada dialoogi kodanikuühiskonna ja teadusringkondadega ning nende kaasamist uimastipoliitika väljatöötamise, rakendamise, järelevalvesse ja hindamise arendamise liikmesriikide ja ELi tasandil	Käimasolev meede	Liikmesriigid Komisjon Nõukogu töörühm (HDG) PRES Kodanikuühiskonna uimastifoorum	<ul style="list-style-type: none"> • Õigeaegsed dialoogid ELi kodanikuühiskonna uimastifoorumi ja HDG vahel iga eesistumisperioodi ajal • ELi kodanikuühiskonna foorumi kaasamine ELi narkootikumidealase tegevuskava rakendamise järelevalvesse • Tase, mil määral kaasatakse kodanikuühiskond liikmesriikide ja ELi uimastipoliitika väljatöötamise, arendamise ja rakendamise, järelevalvesse ja hindamise pöörates erilist tähelepanu narkootikumide tarvitajate, uimastitega seotud teenuste klientide ja noorte kaasamisele • Õigeaegne dialoog teadusringkondade (loodus- ja sotsiaalteadused, sh neuroteadused ja käitumisalased teadusuuringud) ja HDG vahel • Andmebaasi väljatöötamine, et lihtsustada teabevahetust ELi kodanikuühiskonnas ELi ja liikmesriikide uimastipoliitika küsimustes 	<p>Komisjoni</p> <p>iga kahe aasta järel koostatav aruanne</p> <p>Tagasiside ELi kodanikuühiskonna uimastifoorumilt ja kodanikuühiskonna esindajatelt liikmesriikide ja ELi tasandil</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
					Tagasiside teadusringkondadelt EMCDDA teaduskomitee vahendusel

4. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Tugevdada narkootikumidealast dialoogi ja koostööd ELi ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel terviklikul ja tasakaalustatud viisil

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hiendamise mehhanismid
10. Integreerida ELi narkostrategia ELi üldisesse välispoliitika raamistikku osana terviklikust lähenemisviisist, mis täielikult ning ühtsel ja koordineeritud viisil kasutaks ära ELi kasutuses olevaid eri poliitikaid ning diplomaatilisi, poliitilisi ja rahastamise vahendeid	32. Tagada ELi uimastipoliitika sise- ja välisaspktide poliitiline ühtsus ning täielikult integreerida narkoküsimused ELi ja tema partnerite vahelistesse poliitilistesse dialoogidesse ja raamlepingutesse ning ELi propageerimistegevusse ülemaailmsete probleemide või väljakutsete alal	Käimasolev meede	Komisjon EEAS PRES Nõukogu töörühm (HDG) Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Üldine näitaja 13 Uimastipoliitika prioriteetid kajastuvad üha enam ELi välispoliitikas ja -meetmetes Narkootikumidega seotud prioriteetide lisamine kolmandaid riike ja piirkondi käsitlevatesse ELi strateegiatesse Olemasolevate lepingute, strateegiadokumentide, tegevuskavade arv 	EEASi aruanded ELi narkostrategia vahearuanne Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne
	33. Tagada, et poliitilised prioriteetid ning nõudluse ja pakkumise vähendamise vaheline tasakaal oleks hästi kajastatud poliitikavalikutes ning välisabi programmide koostamises, rakendamises ja järelevalves eeskätt lähte- ja transiidiriikides selliste projektide kaudu, mis hõlmavad	Käimasolev meede	Komisjon Liikmesriigid EEAS	<ul style="list-style-type: none"> Ulatus, mil määral kajastatakse ELi uimastipoliitika prioriteete (eeskätt nõudluse ja pakkumise vähendamise vahelist tasakaalu) rahastatud prioriteetides ja projektides 	Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hiindamise mehhanismid
	a. integreeritud, tasakaalustatud ja tõenduspõhise uimastipoliitika arendamist; b. pakkumise vähendamist; c. narkootikumide lähteainete ja lähteainete lähteainete kõrvaesuunamise ennetamist; d. narkootikumide nõudluse vähendamist; ning e. alternatiivseid arengumeetmeid			<ul style="list-style-type: none"> Koordineeritud meetmete rakendamise tase ELi ning kolmandate riikide ja piirkondade vahelistes tegevuskavades Integreeritud uimastipoliitikat hõlmavate kolmandate riikide siseriiklike strateegiate ja tegevuskavade arv 	EEASi aruanded programmide koostamise kohta Komisjoni ja liikmesriikide programmid e järelevalve ja hindamise aruanded
	34. Suurendada ELi delegatsioonide suutlikkust ja tugevdada nende rolli, võimaldamaks neil tegeleda proaktiivselt uimastipoliitika küsimustega ning anda tõhusalt aru kohaliku uimastiolukorra kohta	2017–2020	EEAS Komisjon Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Asjakohaste teadmiste, koolituse ja poliitiliste nõuannete tagamine ELi delegatsioonidele ELi delegatsioonide vahel uimastiküsimuste alase piirkondliku võrgustumise edendamine Liikmesriikidega tegevuse koordineerimise edendamine 	EEAS Komisjoni aruanded ELi delegatsioonid
	Tagada ELi ja liikmesriikide rahastamise ja teadmiste piisav tase, et jätkuvalt tugevdada ja toetada kolmandate riikide jõupingutusi maaelu arengu meetmete kaudu	Käimasolev meede	Liikmesriigid EEAS	<ul style="list-style-type: none"> Kolmandate riikide selliste siseriiklike poliitikate, strateegiate ja tegevuskavade arv, mis 	ELi ja liikmesriikide projektide ja programmide

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise probleemiga võitlemisel ja selle ärahoidmisel, mille eesmärgiks on tegeleda rahvatervise, ohutuse ja julgeoleku probleemidega		Komisjon	<p>sisaldavad integreeritud lähenemisviise ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise probleemile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inimarengu näitajate paranemine narkootiliste ainete kasvatamise piirkondades • ELi ja liikmesriikide poolt rahastatavate selliste maaelu arengu projektide ja programmide arv, mis hõlmavad ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise piirkondi või ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise riskiga piirkondi • Teated ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise pikaajalise vähenemise kohta kohalikul tasandil 	<p>järelevalve ja hindamise süsteemid ja aruanded</p> <p>ÜRO Arenguprogrammi inimarengu aruanded</p> <p>Kolmandate riikide aruanded</p>
	35. Edendada ja rakendada koostöös kolmandate riikidega ELi lähenemisviisi alternatiivse arengu suhtes (kooskõlas ELi narkostrategiaga aastateks 2013–	Käimasolev meede	Liikmesriigid Komisjon	<ul style="list-style-type: none"> • Kolmandate riikide selliste siseriiklike poliitikapõhimõtete, strateegiatega ja tegevuskavade 	Kolmandate riikide aruanded riiklike

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>2020, ELi lähenemisviisiga alternatiivse arengu suhtes ja ÜRO 2013. aasta juhtpõhimõtetega alternatiivse arengu kohta), võttes arvesse inimõigusi, inimeste julgeolekut ja konkreetseid raamtingimusi, sealhulgas</p> <p>a. kaasata alternatiivne areng liikmesriikide laiemasse tegevuskavasse, innustades vastavat soovi avaldavaid kolmandaid riike kaasama alternatiivne areng oma riiklikesse strateegiatesse;</p> <p>b. panustada algatustesse, mille eesmärk on vähendada vaesust, konflikte ja haavatavust, toetades jätkusuutlikke, legaalseid ja sootundlikke elatise teenimise võimalusi inimestele, kes olid varem või on praegu kaasatud ebaseaduslike narkootikumide tootmisse;</p> <p>c. tagada piisaval tasemel ELi ja liikmesriikide rahastamine ja oskusteave, et jätkuvalt tugevdada ja toetada maaelu arengu meetmete kaudu kolmandate riikide jõupingutusi võitluses ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise vastu ja nende</p>		EEAS	<p>arv, mis sisaldavad</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ integreeritud lähenemisviise ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise probleemi suhtes ning ○ tulemuslikult organiseeritud alternatiivse arengu algatusi <ul style="list-style-type: none"> • Selliste hinnatud projektide arv, millel on positiivsed tulemused seoses jätkusuutlike, legaalsete ja sootundlike elatise teenimise võimalustega • Inimarengu näitajate paranemine • ELi ja liikmesriikide poolt rahastatavate selliste maaelu arengu projektide ja programmide arv, mis hõlmavad ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise piirkondi või ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise riskiga 	<p>narkostrategia te rakendamise kohta</p> <p>ELi ja liikmesriikide projektide ja programmide järelevalve ja hindamise aruanded</p> <p>ÜRO Arenguprogrammi inimarengu aruanded</p> <p>Kolmandate riikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>kasvatamise ennetamises ning õiguskaitse- ja õigusalase koostöö kaudu võitluses ebaseaduslike uimastite tootmise vastu.</p>			<p>piirkondi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teated ebaseaduslike narkootiliste ainete kasvatamise pikaajalise vähenemise kohta kohalikul tasandil 	
	<p>36. Toetada kolmandaid riike, sealhulgas nende riikide kodanikuühiskonda ohu ja kahju vähendamise algatuste väljatöötamisel ja rakendamisel eeskätt paikades, kus on kasvav narkootikumide tarvitamisega seotud, vere kaudu levivate nakkushaiguste (nagu, kuid mitte ainult HIV ja viirushepatiit, ning sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos) levimise oht</p>	<p>Käimasole v meede</p>	<p>Liikmesriigid Komisjon EEAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Väljatöötatud ohu ja kahju vähendamise algatuste arv ja kvaliteet • Narkootikumidega seotud surmajuhtumite esinemine kolmandates riikides ning narkootikumide tarvitamisega seotud, vere kaudu levivate nakkushaiguste (nagu, kuid mitte ainult HIV ja viirushepatiit, ning sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos) esinemine 	<p>Kolmandate riikide aruanded</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>WHO aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>37. Toetada kolmandaid riike narkootikumidega seotud organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas uimastikaubanduse vastases võitluses järgmiste tegevuste abil:</p> <p>a. teabe jagamine ja parimate tavade vahetamine;</p> <p>b. uimastitevastase võitluse suutlikkuse tugevdamine ning teadmiste kogumine lähte- ja transiidiriikide kohta;</p> <p>c. koostöö rahvusvaheliste partneritega, et võidelda selliste uimastikaubanduse võimaldajatega nagu korrupsioon, nõrgad institutsioonid, halvad valitsemistavad ja finantsküsimumuste regulatiivse kontrolli puudumine;</p> <p>d. koostöö tugevdamine vara tuvastamise ja tagasivõtmise valdkonnas eeskätt selleks ette nähtud riiklike platvormide loomise kaudu ning</p> <p>e. piirkondliku ja piirkondadesisese koostöö tihendamine</p> <p>f. õigusriigi ja rahvusvaheliste inimõigusalaste standardite ja põhimõtete kaasamine uimastitega seotud õiguskaitsemeetmetesse</p>	Käimasole v meede	Liikmesriigid EEAS Komisjon Europol S	<ul style="list-style-type: none"> Projektide ja programmide arv ja tulemuslikkus Uimastikaubanduse püsiv vähenemine 	<p>Komisjoni</p> <p>iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>Komisjoni ja liikmesriikide aruanded</p> <p>Europoli aruanded</p> <p>EEASi aruanded</p> <p>UNODC iga-aastane aruanne narkootikumide kohta</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
					maailmas

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>38. a) Tugevdada koostööd ning pidada ajakohastada ja ellu viia dialoogid, deklaratsioonid ja ELi narkootikumidealased tegevuskavad partneritega, kelle hulka kuuluvad</p> <ul style="list-style-type: none"> • ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid • Euroopa naabruspoliitika riigid • Ameerika Ühendriigid • Venemaa Föderatsioon • muud prioriteetsed riigid või piirkonnad, eeskätt <ul style="list-style-type: none"> ○ Afganistan ja Pakistan ○ Kesk-Aasia vabariigid ○ Hiina ○ Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkond (CELAC) ○ Aafrika, eeskätt Lääne-Aafrika ○ Iraan <p>b) uurida koostöövõimalusi (näiteks kahepoolsed dialoogid, ühisprojektid) ELi mittekuuluvate riikidega tõsiste narkoalaste küsimuste osas</p>	Käimasolev meede	PRES Trio Komisjon EEAS Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 13 • Tugevam koostöö asjaomaste partneritega narkootikumide valdkonnas • Korraldatud dialoogid • Kokku lepitud deklaratsioonid • Rakendatud programmid ja tegevuskavad 	<p>EEASi aruanded</p> <p>ELi narkostrategia vahearuanne</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>ELi aruandlusmaatriksid</p> <p>Asjakohaste tegevuskavad</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
					e rakendamise aruanded
	39. Täiustada Dublini rühma konsultatsioonimehhanismi tõhustatud ELi koordineerimise ja osalemise teel ning väikese Dublini rühma soovitude parema sõnastamise , rakendamise ja levitamise teel	Käimasolev meede	Dublini rühm Komisjon EEAS Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivsuse tase Dublini rühma eri struktuurides, sealhulgas tulemuslikult ellu viidud Dublini rühma soovitude arv Dublini rühma töömeetodite ajakohastamine 	Dublini rühma aruanded
	Korraldada iga-aastane dialoog kolmandatele riikidele antud ELi ja liikmesriikide narkootikumidealase abi kohta, millega kaasneb ajakohastatud kirjalik aruanne	Alates 2014	Komisjon EEAS Liikmesriigid	• Iga-aastase rahastamisalase dialoogi korraldamine	Komisjon iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne Liikmesriikide aruanded EEASi aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
					Projektide ja programmide järelevalve ja hindamise süsteem ja aruanded
	40. Tagada, et inimõiguste edendamine ja kaitse oleks täielikult integreeritud poliitilistesse dialoogidesse ning asjaomaste narkoalaste programmide ja projektide kavandamise ja rakendamise, sealhulgas õigustel põhineva lähenemisviisi rakendamise ja kohandatud inimõigustealase suunamise ja mõjuhindamise vahendi abil	Käimasolev meede	Komisjon EEAS Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> Inimõiguste tulemuslik integreerimine narkootikumidega seotud ELi välistegevusse Inimõigustealase suunamise ja mõjuhindamise vahendi väljatöötamine ja rakendamine 	<p>Komisjoni iga-aastane järelekoostatav eduaruanne</p> <p>COHOMi iga-aastane inimõiguste aruanne</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
<p>12. Parandada ELi lähenemisviisi sidusust ja ELi nähtavust ÜROs ning tugevdada ELi tegevuse koordineerimist narkootikumide valdkonnaga seotud rahvusvaheliste organitega</p>	<p>41. Aidata kujundada rahvusvahelise uimastipoliitika tegevuskava muu hulgas järgmiste meetmete teel:</p> <p>a. ELi ja liikmesriikide delegatsioonide tegevus ÜRO Peaassambleel ning ÜRO narkootikumide komisjonis (CND);</p> <p>b. ELi ja liikmesriikide delegatsioonide tegevus kõigil uimastitega seotud küsimustega tegelevatel ÜRO foorumitel (nt ÜRO Peaassamblee, maailma terviseassamblee, inimõiguste Nõukogu, kestliku arengu kõrgetasemeline poliitiline foorum);</p> <p>c. ÜRO Peaassambleel ning CNDs väljendatavate ELi ühiste seisukohtade ja ühiste resolutsioonide ettevalmistamine, kooskõlastamine ja vastuvõtmine, sealhulgas seoses ainete lisamisega, ning selle tagamine, et EL väljendaks end seal ja muudel rahvusvahelistel foorumitel selgelt ja ühehäälselt;</p> <p>d. ÜRO peaassamblee 2016. aasta erakorralise istungjärgu lõppdokumendi soovitude rakendamine;</p> <p>e. 2009. aasta ÜRO poliitilise avalduse</p>	<p>Käimasole v meede</p>	<p>EEAS</p> <p>PRES</p> <p>Liikmesriigid</p> <p>Komisjon</p> <p>Nõukogu</p> <p>Nõukogu töörühm (HDG)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 13 • ELi nimel tehtud avalduste arv CNDs ja ÜRO foorumitel • ELi ühiste seisukohtade arv, mida teised piirkonnad ja rahvusvahelised organid on toetanud • ELi ühiste seisukohtade arv CND otsuste kohta seoses ainete lisamisega • CND otsuste tulemus seoses ainete lisamisega • See, kui sageli EL väljendab end rahvusvahelistel foorumitel ja kolmandate riikidega peetavates dialoogides ühehäälselt ja tulemuslikult • ÜROs (sh CNDs) ELi resolutsioonide eduka vastuvõtmise tase • ELi poliitika tulemuslik edendamine ÜROs, sh CNDs • ELi ühise seisukoha vastuvõtmine 2019. aasta läbivaatamisprotsessi 	<p>EEASi aruanded</p> <p>ELi narkostrategia vahearuanne</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>Lähenemisnä itaja</p> <p>Vahearuanne</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>ja tegevuskava (mis on suunatud integreeritud ja tasakaalustatud strateegia väljatöötamisele ülemaailmse narkoprobleemiga võitlemiseks) 2019. aasta läbivaatamisprotsess; ning</p> <p>f. kodanikuühiskonna sisukas kaasamine läbivaatamisprotsessi</p>			<p>kohta; ELi panus 2019. aasta protsessi üksikasjade väljatöötamise CND poolt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÜRO poliitilise avalduse ja tegevuskava (mis on suunatud integreeritud ja tasakaalustatud strateegia väljatöötamisele ülemaailmse narkoprobleemiga võitlemiseks) 2019. aasta läbivaatamise tulemused 	<p>UNGASS</p> <p>2019. aasta läbivaatamise tulemus</p>
	<p>42. Tugevdada partnerlusi UNODCga, WHO UNAIDSiga ja teiste asjaomaste ÜRO asutustega, rahvusvaheliste ja piirkondlike organite ja organisatsioonidega ning algatustega (nagu Euroopa Nõukogu ja Pariisi pakti algatus)</p>	<p>Käimasole v meede</p>	<p>Nõukogu</p> <p>EEAS</p> <p>Komisjon</p> <p>PRES</p> <p>Nõukogu töörühm (HDG)</p> <p>EMCDDA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldised näitajad 13, 15 • ELi ning asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organite ja organisatsioonide ning algatuste vaheliste teabevahetuste ja tegevuste arv • Asjaomaste organitega loodud partnerluste tulemuslikkus 	<p>EEASi aruanded</p> <p>ELi narkostrategia vahearuanne</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
					eduaruanne
13. Toetada sihtotstarbelise abi ja järelevalve teel ühinevate riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide tegevust ELi narkootikumidealase <i>acquis</i> 'ga kohanemisel ja selle ülevõtmisel	43. Pakkuda sihtotstarbelist tehnilist abi ning vajaduse korral muud abi ja toetust ühinevatele riikidele, kandidaatriikidele ja potentsiaalsetele kandidaatriikidele, et hõlbustada nende kohanemist ELi narkootikumidealase <i>acquis</i> 'ga ja selle ülevõtmist	Käimasole v meede	Komisjon Liikmesriigid EMCDDA Europol Eurojust FRONTEX EEAS	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 15 • ELi <i>acquis</i>' järgimise edenemine kõnealustes riikides • Lõpuleviidud projektide arv ja kvaliteet • Riiklike narkostrategiate ja riiklike narkootikumidealase koordineerimise struktuuride loomine 	Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne Ühinevate riikide, kandidaatriiki de ja potentsiaalset e kandidaatriiki de aruanded

5. TEAVE, TEADUSUURINGUD, SEIRE JA HINDAMINE

Panustada sellesse, et paremini mõistetakс uimastite nähtuse kõiki aspekte ja meetmete mõju, et luua poliitikatele ja meetmetele usaldusväärne ja terviklik tõenduspõhi

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
14. Tagada piisavad investeeringud teadusuuringute sse, andmete kogumisse, seiresse, hindamisse ja teabevahetusse uimastite nähtuse kõikides aspektides	44. Edendada ELi tasandil narkoalaste mitut valdkonda hõlmavate teadusuuringute ja uurimuste asjakohast rahastamist muu hulgas ELi seonduvate rahastamisprogrammide (2014–2020) kaudu	2017-2020	Liikmesriigid Komisjon EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> Eri programmidele ja projektidele suunatud ELi rahastamise maht ja liik 	Komisjoni aruanne iga-aastaselt uurimistööl asel dialoogil iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>45. Tagada, et ELi toetatud projektid</p> <ol style="list-style-type: none"> võtavad arvesse ELi narkostrategia ja narkootikumidealase tegevuskava prioriteete; võtavad arvesse puudujääke poliitika väljatöötamises; annavad selge lisaväärtuse ning tagavad ühtsuse ja koostoime ning hoiavad ära kattuvuse muudes programmides ja organites tehtavate teadusuuringutega; võtavad arvesse käitumisalaste teadusuuringute ja neuroteaduste tähtsust⁶⁴ sisaldavad selgeid näitajaid nende mõju mõõtmiseks 	2017-2020	Komisjon EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> ELi narkostrategia ja narkootikumidealase tegevuskava prioriteetide lisamine ELi rahastatud narkoalaste teadusuuringute rahastamise ja hindamise kriteeriumidesse ELi rahastatud narkoalaste teadusuuringutega seoses antud teadusstipendiumide ja sõlmitud lepingute arv, mõju, vastastikune täiendus ja väärtus Mõjukates eelretsenseeritud teadusväljaannetes avaldatud ELi rahastatud narkoalaste artiklite ja uuringuaruannete arv Iga-aastane arutelu HDGs ELi poolt rahastatud narkootikumidealaste teadusuuringute projektide üle, sealhulgas EMCDDA teaduskomitee soovitud teadusuuringute prioriteetide kohta 	<p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>Uuringuprojektide aruanded</p> <p>EMCDDA teaduskomitee soovitud teadusuuringute prioriteetide kohta</p> <p>Science Citation</p>

⁶⁴

Programmi „Horisont 2020” (2014–2020) raames on juba eraldatud ligikaudu 27 miljonit eurot projektidele, mis käsitlevad uimastisõltuvust ja hõlmavad käitumisalaseid teadusuuringuid ja neuroteadust

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
					<p>Index ja samalaadsed bibliomeetrilised vahendid</p> <p>ERANIDi poolt välja töötatud strategilised teadusuuringute tegevuskavad</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	46. Edendada poliitikate ja sekkumiste teaduslikku tõenduspõhist hindamist riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil	2017-2020	Komisjon Liikmesriigid EMCDDA	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 14 • Strateegia ja tegevuskava regulaarsed eduaruanded nõukogule ja Euroopa Parlamendile • Nende riikide arv, kes järgivad struktureeritud lähenemisviisi, nagu on välja toodud EMCDDA koostatud juhises hindamiste tellimiseks ja haldamiseks • Strateegia/tegevuskava välise vahehindamise lõpuleviimine – 2016 • Riiklike narkostrategiate ja narkootikumidealaste tegevuskavade hindamist käsitlevate Euroopa suuniste avaldamine • Sihtotstarbeliste uurimuste tegemine ELi ja rahvusvaheliste uimastipoliitikate tulemuslikkuse ja mõju kohta • Uimastisõltuvusega seotud tervisekahjustuste ennetamist ja leevendamist käsitleva 2003. aasta nõukogu 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p> <p>ELi narkostrategia vahehindamise aruanne</p> <p>EMCDDA aruanded</p> <p>EMCDDA teaduskomitee</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
				soovituse rakendamise hindamise lõpuleviimine	<p>e aruanded</p> <p>Alice RAPI ja LINKSCHi ning võrgustiku ERA-net aruanded</p> <p>Reitoxi riiklikud aruanded</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	<p>47. tõendite kogumine võimalike seoste kohta uimastikaubanduse ja</p> <p>a. terroristlike rühmituste või terroristliku tegevuse rahastamise vahel, sealhulgas igasuguse kattuvuse kohta uimastite tootmise ja nendega kauplemise piirkondade ja konfliktipiirkondade vahel; ELis asuvate terrorirühmituste ebaseaduslikust tegevusest, sealhulgas uimastikaubandusest saadud tuludest rahastamise vahel;</p> <p>b. rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vahel, luues koostoime ELi tegevuskavaga rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2015–2020), milles nähakse ette inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja muude kuritegude (näiteks uimastikaubanduse) vahelisi seoseid käsitlevad uuringud ja riskianalüüsid, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskendumine haavatavatele 	<p>2017-2020</p>	<p>Liikmesriigid</p> <p>Komisjon</p> <p>inimkaubandusevastase võitluse koordinaator</p> <p>EMCDDA</p> <p>Europol</p> <p>FRONTEX</p> <p>Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet</p> <p>EIGE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ELi ja liikmesriikide tasandil rahastatavate projektide arv 	<p>Liikmesriikide aruanded</p> <p>Komisjoni aruanded</p> <p>ELi ametite aruanded (EMCDDA, Europol</p> <p>FRONTEX ja FRA oma korrapärase aruandluse raames</p> <p>EIGE oma korrapärase aruandluse raames</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>rändajatele ja nende võimalikule kasutamisele uimastikaubanduse eesmärgil ja/või uimastite lõppkasutajatena, eelkõige alaealistele ja naistele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igasuguse kattuvuse uurimine uimastikaubanduse ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamisega tegelevate kuritegelike rühmituste, tegutsemisviiside ja marsruutide vahel. <p>c. inimkaubanduse vahel, luues koostoime inimkaubandust käsitleva ELi õigus- ja poliitilise raamistikuga, sealhulgas inimkaubanduse kaotamist käsitleva ELi strateegiaga aastateks 2012–2016</p>				

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
<p>15. Jätkata võrgustumist ja koostööd ning arendada suutlikkust ELi teabeinfrastruktuuris, mis hõlmab narkootikumidega (eeskätt ebaseaduslike narkootikumidega) seotud teavet, teadusuuringuid, seiret ja hindamist</p>	<p>48. Vajaduse korral koostöös asjaomaste pooltega teha jätkuvalt terviklikke analüüse järgmistel teemadel:</p> <p>a. ELi olukord narkootikumide valdkonnas;</p> <p>b. narkootikumide tarvitamise dünaamika elanikkonnas üldiselt ja sihtrühmades, sealhulgas etniliste vähemuste, rändajate ja varjupaigataotlejate, LGBTI-inimeste, elukutseliste seksitöötajate ja vangide seas ning</p> <p>c. narkootikumide tarvitamisele reageerimine</p> <p>d. ELi ja rahvusvahelised arengusuundumused seoses kanepipoliitika mudelite ja nende mõjuga</p>	<p>Käimasolev meede</p>	<p>EMCDDA</p> <p>Europol</p> <p>Liikmesriigid</p> <p>Kodanikuühiskonna uimastifoorum</p> <p>Komisjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldised näitajad 1–15 • Teadmusbaasis praegu esinevate puudujääkide kindlaksmääramine ja ELi tasandi raamistiku väljatöötamine praeguste andmekogude põhjal tehtavate analüüside maksimeerimiseks • Narkootikumide valdkonna olukorra ülevaadete ja temaatiliste analüüside arv 	<p>EMCDDA aruanded</p> <p>Liikmesriikide aruanded</p> <p>Kodanikuühiskonna uimastifoorum</p> <p>Komisjon</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	49. Tõhustada uimastite nähtust käsitlevate isikute koolitamist	2017-2020	Liikmesriigid EMCDDA CEPOL	<ul style="list-style-type: none"> Narkootikumide nõudluse vähendamise ja narkootikumide pakkumise vähendamise aspektides töötajate koolitamise algatuste arv liikmesriikide ja ELi tasandil Selliste elluviidud algatuste arv, mis käsitlevad töötajate koolitamist seoses narkootikumide nõudluse ja pakkumise vähendamise valdkonna andmete kogumise ja aruandlusega liikmesriikide ja ELi tasandil 	Liikmesriikide aruanded EMCDDA koolitusaruanne CEPOLi aastaaruanne Reitoxi aastaaruanded
	50. Tõhustada andmete kogumist, uurimist, analüüsimist ja aruandlust järgmistes valdkondades: a. narkootikumide nõudluse vähendamine; b. narkootikumide pakkumise vähendamine; c. uued suundumused, nagu mitme narkootikumi segatarvitamine ja kontrollitud retsepti	Käimasolev meede	Liikmesriigid Komisjon EMCDDA Europol ECDC	<ul style="list-style-type: none"> Narkootikumide pakkumise vähendamise ja narkootikumide nõudluse vähendamise tõendus põhiste ja teaduslikult põhjendatud näitajate kättesaadavuse ja rakendamise suurenemine Liikmesriikide tasandil algatatud uute teadusuuringute ulatus seoses uute 	EMCDDA aruanded Liikmesriikide aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>psühhoaktiivsete ravimite väärtarvitamine, mis ohustab tervist ja ohutust;</p> <p>d. narkootikumide tarvitamisega seotud, vere kaudu levivad nakkushaigused (nagu, kuid mitte ainult, HIV ja viirushepatiit ning sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos);</p> <p>e. haigestumus narkootikumide tarvitamisega kaasnevatesse psühhiaatrilistesse ja füüsilistesse haigustesse</p> <p>f. kinnipeetavate uimastiprobleemid ning narkootikumide nõudluse vähendamise sekkumiste ja teenuste kättesaadavus ja ulatus vanglates ning</p> <p>g. muud narkootikumidega seotud tagajärjed seaduslike ja ebaseaduslike ainetega seotud probleemid ja tagajärjed</p> <p>h. uimastipoliitika vastavus rahvusvahelistele inimõiguste standarditele ja põhimõtetele</p>		EMA	<p>suundumustega, nagu mitme narkootikumi segatarvitamine ja kontrollitud retseptiravimite väärtarvitamine;</p> <p>narkootikumide tarvitamisega seotud, vere kaudu levivad nakkushaigused (nagu, kuid mitte ainult, HIV ja viirushepatiit ning sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos); haigestumus narkootikumide tarvitamisega kaasnevatesse psühhiaatrilistesse ja füüsilistesse haigustesse ja muud narkootikumidega seotud tagajärjed</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELi hõlmava uuringu elluviimine, mis käsitleb narkootikumidega seotud kogukondade hirmutamist, selle mõju enim puudutatud üksikisikutele, peredele ja kogukondadele ning tulemuslikku reageerimist sellele • Kinnipeetavate uimastiprobleemide tõenduspõhiste ja teaduslikult 	<p>Ühtlustatud andmete aruanded ELi organitelt, sh EMCDDA-lt</p> <p>EU SOCTA</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
				põhjendatud näitajate kasutuselevõtmine	
	51. Parandada suutlikkust avastada ja hinnata uute psühhoaktiivsete ainete esilekerkimist ja tarvitamist ning sellele reageerida, samuti jälgida, millises ulatuses need uued ained mõjutavad kasutajate arvu ja profiili	Käimasolev meede	Komisjon Liikmesriigid EMCDDA Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 6 • Selliste uute epidemioloogiliste, farmakoloogiliste ja toksikoloogiliste teadusuuringute ulatus, mis on algatatud uute psühhoaktiivsete ainete suhtes ning mida toetatakse liikmesriikide ja ELi teadusuuringute programmidega • Teabe, parimate tavade ja jälitusandmete vahetamise ulatus • Toksikoloogialaborite ja teadusuuringute instituutide poolt uute psühhoaktiivsete ainete toksikoloogiliste ja terviseandmete jagamise ulatus 	EMCDDA aruanded EMCDDA ja Europoli rakendamisaruanne Laborite ja teadusuuringute instituutide aruanded Reitoxi riiklikud aruanded
	52. Tugevdada jõupingutusi kriminalistikaandmete jagamiseks, sh toetada uute psühhoaktiivsete ainete kindlakstegemist , laborite	2017-2020	Komisjon Liikmesriigid	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine näitaja 15 • Uusi psühhoaktiivseid aineid käsitlevate kriminalistikaandmete 	EMCDDA/ Europoli aruanded

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
	<p>võrdlusstandardeid uute psühhoaktiivsete ainete kohta ja uute psühhoaktiivsete ainete kindlakstegemise ühiste meetodite väljatöötamist, edendades koostööd komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega ja selliste olemasolevate võrgustike kaudu nagu kriminalistikainstituutide Euroopa võrgustiku narkootikumide töörühm vastavalt justiits- ja siseküsimuste (JHA) nõukogu järeldustele, mis käsitlevad Euroopa kriminalistika visiooni 2020. aastaks, ja Euroopa tollilaborite võrgustik</p>		EMCDDA	<p>jagamise ulatus, uute psühhoaktiivsete ainete kindlakstegemise toetamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kriminalistikalaborite, tollilaborite ja instituutide lihtne juurdepääs laborite võrdlusstandarditele • Uute psühhoaktiivsete ainete kindlakstegemise ühiste meetodite väljatöötamisel tehtud edusammud 	<p>Komisjoni aruanded</p> <p>Komisjoni iga kahe aasta järel koostatav eduaruanne</p>

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hindamise mehhanismid
	53. Parandada liikmesriikide ja ELi tasandil a) narkootikumide tarbimisharjumuste muutuste ja b) narkootikumidega seotud epideemiliste haiguspuhangute avastamise ja hindamise ning neile reageerimise suutlikkust	Käimasolev meede	Liikmesriigid EMCDDA ECDC EMA	<ul style="list-style-type: none"> • Uute narkootikumidega seotud väljatöötatud ja rakendatud rahvatervise algatuste arv ja tulemuslikkus • Narkootikumide tarbimise või epideemiliste haiguspuhangute arvessevõtmiseks kohandatud olemasolevate algatuste arv ja tulemuslikkus • Varajase hoiatamise aruannete, riskihindamiste ja hoiatusteadete arv ning mõju 	Reitoxi riiklikud aruanded Varajase hoiatamise süsteemi aruanded EMCDDA aruanded
16. Tõhustada seire, teadusuuringute ja hindamiste tulemuste levitamist ELi ja riikide tasandil	54. Liikmesriigid peaksid jätkuvalt toetama ELi jõupingutusi seire ja teabevahetuse valdkonnas, sealhulgas koostööd Reitoxi riiklike koordinatsioonikeskustega ja piisavat toetust nendele	Käimasolev meede	Liikmesriigid EMCDDA Komisjon	<ul style="list-style-type: none"> • ELi rahastatud uuringute avatud juurdepääsuga tulemuste levitamine • Ulatus, mil määral Reitoxi riiklike koordinatsioonikeskuste rahastamine ja muud vahendid vastavad vajadustele • Reitoxi riiklike koordinatsioonikeskuste teabe levitamise algatuste arv ja tulemuslikkus 	Teabe levitamine internetis, sh keskkondades OpenAire, Cordis EMCDDA veebisait Reitoxi riiklikud

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav pool	Näitaja(d)	Andmete kogumise/hi ndamise mehhanismid
					aruanded

6. LISA 1 – ELI NARKOOTIKUMIDEALASE TEGEVUSKAVA (2017-2020) 15 ÜLDIST NÄITAJAT¹

1. Narkootikumide tarvitamine narkootikumide ja vanuserühmade lõikes (protsendina elanikkonnast): isikud, kes tarvitavad narkootikume praegu (viimase kuu aja jooksul), tarvitavad narkootikume hiljuti (viimase aasta jooksul) ja on kunagi narkootikume tarvitanud (kogu elu jooksul) (EMCDDA: rahvastiku-uuring)
2. Probleemse narkootikumide tarvitamise ja süstitavate narkootikumide tarvitamise leviku hinnangulised suundumused (EMCDDA: probleemne narkootikumide tarvitamine)
3. Narkootikumide tarvitamisest põhjustatud surmajuhtumite ja narkomaanide suremuse suundumused (kooskõlas riiklike määratlustega) (EMCDDA: narkootikumidega seotud surmajuhtumid)
4. Narkootikumide tarvitamisega seotud nakkushaiguste (sh HIV ja viirushepatiit, sugulisel teel levivad haigused ja tuberkuloos) levik ja esinemissagedus süstivate narkomaanide seas (EMCDDA: narkootikumidega seotud nakkushaigused)
5. Suundumused ebaseaduslike narkootikumide esmakordse tarvitamise vanuses (koolides läbiviidav alkoholi ja uimastite Euroopa uurimisprojekt (ESPAD), kooliealiste laste tervisekäitumine (HBSC) ja elanikkonna narkootikumide tarvitamise uuring (EMCDDA: peamine epidemioloogiline näitaja))
6. Suundumused narkoraviga alustavate inimeste arvus (EMCDDA: ravinõudlus) ja narkoravil olevate inimeste hinnangulises koguarvus (EMCDDA: ravinõudlus ning tervise- ja sotsiaalne mõju)
7. Suundumused konfiskeeritud ebaseaduslike narkootikumide arvus ja kogustes (EMCDDA: narkootikumide konfiskeerimised: kanep, sh kanepitaim, heroiin, kokaiin, crack-kokaiin, amfetamiin, metamfetamiin, ecstasy, LSD ja muud ained)
8. Suundumused ebaseaduslike narkootikumide jaehinnas ja puhtuses (EMCDDA: hind ja puhtus: kanep, sh kanepitaim, heroiin, kokaiin, crack-kokaiin, amfetamiin, metamfetamiin, ecstasy, LSD, muud ained ja narkootikumide tablettide koostis)
9. Suundumused narkootikumidega seotud õigusrikkumiste esmakordsete protokollide arvus narkootikumide ja rikkumiste liigi lõikes (pakkumine vs. tarvitamine/omamine) (EMCDDA: narkootikumidega seotud õigusrikkumised)
10. Narkootikumide tarvitamise levik kinnipeetavate seas (EMCDDA: narkootikumide tarvitamine vanglates)
11. Ennetustöö, kahju vähendamise, sotsiaalse integratsiooni ja ravi valdkonnas teenuste ja sekkumiste kättesaadavuse, hõlmavuse ja kvaliteedi hindamine (EMCDDA: tervise- ja sotsiaalne mõju)
12. Tõenduspõhised sekkumised ennetustöö, ravi, sotsiaalse integratsiooni ja taastumise valdkonnas ning nende oodatav mõju narkootikumide tarvitamise levikule ja probleemsele narkootikumide tarvitamisele (EMCDDA: parimate tavade portaal)
13. Tugev dialoog ja koostöö narkootikumidega seotud valdkonnas muude piirkondade, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja muude pooltega (strateegia/tegevuskava väline vahehindamine; EEASi aruanded)

¹ Need näitajad põhinevad olemasolevatel aruandlussüsteemidel, mis olid olemas enne praegust ELi narkostrategiat ja tegevuskava, kuid mis pakuvad kõige ulatuslikumat kogumit ELi tasandi vahenditest eesmärkide järelevalve ja hindamise toetamiseks

14. Muutused ELi liikmesriikide riigisisestes narkostrategiates, hinnangutes, õigusaktides, koordineerimismehhanismides ja riiklike kulutuste prognoosides (EMCDDA)
15. Uusi psühhoaktiivseid aineid käsitlev varajase hoiatamise süsteem (EMCDDA/Europol) **ja uusi psühhoaktiivseid aineid käsitlev riskihindamine (EMCDDA)**

7. LISA 2 – KASUTATUD AKRONÜÜMID

Alice RAP	Sõltuvus ja elustiilid tänapäeva Euroopas – sõltuvuste ümberkujundamise projekt
ASEAN	Kagu Aasia Maade Assotsiatsioon
CCWP	Euroopa Liidu Nõukogu – tollikoostöö töörühm
CELAC	Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños (Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühendus)
CEPOL	Euroopa Politseikolledž
CICAD	La Comisión Interamericana para el Control del Abuso de Drogas (Üleameerikaline Narkomaaniavastane Komisjon)
CND	ÜRO narkootikumide komisjon
COAFR	Euroopa Liidu Nõukogu – tollikoostöö töörühm
COASI	Euroopa Liidu Nõukogu – Aasia ja Okeania töörühm
COEST	Euroopa Liidu Nõukogu – Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia töörühm
COHOM	Euroopa Liidu Nõukogu – inimõiguste töörühm
COLAT	Euroopa Liidu Nõukogu – Ladina-Ameerika töörühm
CONUN	Euroopa Liidu Nõukogu – ÜRO töörühm
COSI	Euroopa Liidu Nõukogu – sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee
COWEB	Euroopa Liidu Nõukogu – Lääne-Balkani piirkonna töörühm
CUG	Euroopa Liidu Nõukogu – tolliliidu töörühm
ECDC	Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus
ECOWAS	Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendus
EEAS	Euroopa välisteenistus
EMA	Euroopa Ravimiamet
EMCDDA	Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus
EMPACT	Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm
ENFSI	Kohtuekspertiisi instituutide Euroopa võrgustik
ERA-net	Euroopa teadusruum – võrgustik
ERANID	Euroopa teadusruum: ebaseaduslike uimastite vastu võitlemise võrgustik
ESPAD	Koolides läbi viidav alkoholi ja uimastite Euroopa uurimisprojekt
EL	Euroopa Liit
EUROJUST	Euroopa Õigusalase Koostöö Üksus
EUROPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet

EU SOCTA	ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse ohu hindamine
FRONTEX	Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur
HBSC	Kooliealiste laste tervisekäitumist käsitlev uuring
HCV	C-hepatiidi viirus
HDG	Euroopa Liidu Nõukogu – horisontaalne narkootikumide töörühm
HIV	Inimese immuunpuudulikkuse viirus
INCB	Rahvusvaheline Narkootikumide Kontrollinõukogu (ÜRO)
JHA	Justiits- ja siseküsimused
LGBTI	Lesbid, geid, biseksuaalid, trans- ja intersoolised inimesed
LSD	Lüsergiinhappedietüülamiid
MASPs	Mitmeaastased strateegiakavad (Europol)
MOU	Vastastikuse mõistmise memorandum
LINKSCH	LINKSCHi projekt on kahe peamise uimasti – kanepi ja heroïini – turu võrdlev uuring Kesk-Aasia ja ELi ning Põhja-Aafrika ja ELi vahel toimivate transiidiahelate vaatepunktist
NPS	Uued psühhoaktiivsed ained
PEN	UNODC/INCB poolt välja töötatud ekspordieelse teavitamise veebipõhine süsteem
PICS	Lähteainete juhtumitest teavitamise süsteem
PRES	Rotatsiooni korras vahetuv Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik
PRES Trio	Euroopa Liidu Nõukogu kolme järjestikuse eesistujariigi rühm
Reitox	Réseau Européen d'Information sur les Drogues et les Toxicomanies (Narkootikumide ja Narkomaania Euroopa Teabevõrk)
SOCTA	Raske ja organiseeritud kuritegevuse ohu hindamine
ÜRO	Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
UNAIDS	ÜRO HIV- ja AIDSi-vastane ühisprogramm
UNGASS	ÜRO Peaassamblee erakorraline istungjärk
UNODC	ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo
UNDP (ÜRO arenguprogramm)	ÜRO arenguprogramm.
WCO	Maailma Tolliorganisatsioon
WHO	Maailma Terviseorganisatsioon (ÜRO)